

NAPLÓ

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

XXVIII.
ÉVFOLYAM
232. SZÁM
ÁRA: 1,20 FORINT
1971. X. 2.,
SZOMBAT

Módosították az időközi választásokról szóló rendeletet

ÜLÉST TARTOTT AZ ELNÖKI TANÁCS

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa pénteken ülést tartott. Losonczy Pál, az Elnöki Tanács elnöke beszámolt a Koreai Demokratikus Köztársaságban tett hivatalos baráti látogatásának tapasztalatairól. A beszámolót a NET tudomásul vette.

Az Elnöki Tanács módosította az időközi választásokról, valamint az országgyűlési képviselők és a tanácsok jogi helyzetének igazgatási területváltozás esetén történő rendezéséről szóló törvényerejű rendeletet.

Az időközi választásokról szóló, 1967-ben megjelent törvényerejű rendelet módosítását az érdeklődők megvitették az Elnöki Tanács elnökével, hogy annak egyes rendelkezései elavultak, nincsenek összhangban az új tanács törvénnyel. A jövőben az időközi választások időpontját az országgyűlési képviselők helyének megüresedése esetén — az eddigieknek megfelelően — a Népköztársaság Elnöki Tanácsa, a helyi

tanács tag helyének megüresedése esetén pedig a megyei, illetve a fővárosi tanács tűzi ki. A képviselő, illetve a helyi tanács tag helyének megüresedése esetén egy éven belül a megfelelő időben új képviselőt, illetve helyi tanács tagot kell választani. Ha ugyanabban az évben a képviselő vagy a tanács tagok általános választására is sor kerül, akkor ugyanazon a napon tartják meg az esedékes időközi választásokat is.

Az Elnöki Tanács intézkedett arról is, hogy amennyiben időközi választások sor kerül, az abban érdekelt kerület választóinak nevezetékét vizsgálják felül, és a választójogosultság megállapításáról az érdekelteket az általános választásokhoz hasonlóan írásban értesítik.

Végül az Elnöki Tanács egyéb folyamatban levő ügyeket tárgyalta. (MTI)

Elnökségi ülés Monostorpályiban

Pénteken Monostorpályiban a művelődési házban tartotta ülését a Debrecen és Környéke Termelőszövetkezetek Területi Szövetségének elnöksége. Farkasvölgyi Károly tiszelnök fogadta az elnökség tagjait, a meghívott vendégeket.

Mocsári Sándor szövetségi elnök vezetésével három, a termelőszövetkezetek életére és gazdálkodására nagymértékben kiható napirendi pontot tárgyalta meg az elnökség azokkal kapcsolatosan alakította ki álláspontját.

Behatóan megvitették a közös gazdaságokban egyre nagyobb gondként jelentkező gépellátást és annak tapasztalatait, valamint a szakosított telepek megvalósításáról, a termelőszövetkezetek beruházásáról és állóeszköz-ellátottságáról szóló előterjesztést.

A szövetséghez tartozó tagszövetkezetek elkészítették távlati fejlesztési programjukat s első ízben került sor távlati fejlesztési terv kidolgozására valamennyi termelőszövetkezetben. Ennek az összesítését is az elnökség tárgyalta meg.

Kemizálás

a mezőgazdaságban

MŰTRÁGYÁZÁSI ANKÉT
DEBRECENBEN

Október 1-én a Debreceni Agrártudományi Egyetem volt a színhelye a Magyar Vegyipari Egyesülés, a Magyar Kémikusok Egyesülete és az Agrártudományi Egyesület közös rendezésében tartott műtrágyázási anknétnak. A megjelenteket dr. Helmezy Balázs, az Agrártudományi Egyetem rektorhelyettese üdvözölte, hangsúlyozva a vegyipar és a mezőgazdaság együttműködésének fontosságát.

A délelőtti előadássorozat első előadója dr. Szántó István, a Magyar Vegyipari Egyesülés elnöke volt. Előadásának címe: A magyar műtrágyaipar fejlesztési elképzelései 1975-ig. Ezt követte dr. Sarkadi János, az MTA Talajtani Intézete tudományos osztályvezetőjének előadása: „A karbamid, mint műtrágya” címmel. A harmadik előadó dr. Márton Árpád, a Nyírségi Mezőgazdasági Kísérleti Intézet tudományos osztályának vezetője, aki a cseppfolyós ammónia felhasználásának agrotechnikai és gazdasági feltételeivel foglalkozott.

Az előadásokat vita követte, melynek keretében a szakemberek mondták el tapasztalataikat a műtrágyák felhasználásával kapcsolatban.

Dr. Szántó István előadást tartja

Megnyitották a múzeumi hónapot

A tizedik Hajdú-Bihar megyei múzeumi hónap megnyitóján, október 1-én, pénteken délelőtt érdeklődőkkel telt meg a Déri Múzeum nagyterme. A megnyitó ünnepségen részt vettek a Hajdú-Bihar megyei és Debrecen városi pártbizottságok, a Hajdú-Bihar megyei és Debrecen városi tanácsok, a társadalmi és a tömegszervezetek, kulturális intézmények képviselői.

A múzeumi hónapot dr. Csikai László, a Múzeumok Központi Igazgatóságának vezetője nyitotta meg. Hangsúlyozta a múzeumi szervezet fejlődését, az állam támogatásának nagyságát, ugyanakkor az időről időre történő fejlesztés szükségességét. Felvázolta a múzeumi hónapok jelentőségét: a múzeumi hónapok megrendezése eredetileg propagandisztikus célokat szolgált, ma azonban már esztétikai tartalma van a

Kétfélmillió téglát tervet felül a debreceni Gőz Téglagyárban

Bár az utóbbi években hazánkban is a panelek, blokkok építkezés került előtérbe, a téglagyárak aktív működésére továbbra is nagy szükség van, a téglát még sokáig nélkülözhetetlen építőanyag lesz. A III. öt éves terv időszakában jó néhány téglagyárat továbbfejlesztettek, új üzemek létesültek, és ennek megfelelően növekedtek a feladatok is.

Igy a Téglagyár és Cserépipari Vállalat debreceni Gőz Téglagyárában is, ahol a nyerstéglagyártás éves terve 31,9 millió, az égetett téglát pedig 27 millió. A kedvező időjárás, a műszaki fejlesztés ellenére az üzem sok nehézséggel küzdött az év eddig eltelt időszakában; a legnagyobb gondot a létszámihiány okozta; sajnos, jó néhány tőzsgárdatag is elhagyta a gyárat és az újonnan felvett dolgozók jóval kisebb teljesít-

ményt érnek el. A feladatok, a munka zöme így a gyárhoz hű dolgozókra, a brigádokra maradt, akik nem kis erőfeszítéssel igyekeztek teljesíteni a feladatokat, vállalásaikat. Kilencc szocialista brigád tevékenykedik eredményesen az üzemben; az ő felajánlásainak köszönhető elsősorban, hogy a nehézségek ellenére jóval több téglát adnak ez évben az építőiparnak; tervet felül kétfélmillió darab téglát gyártanak le, ha az időjárás kedvez és a létszámihiányt is pótolni tudják. Jelenleg úgy néz ki, hogy a nagyszámú vállalat teljesítésének nem lesz akadálya; a gyár szocialista brigádjai végre tudják hajtani önként vállalt pluszfeladataikat.

Nagy Imre rakodómunkás naponta 20–25 tonna téglát mozgat meg és napi tervét rendszeresen túlteljesíti (Sárkány fotó)

Kongresszusi munkaverseny a Volán vállalatnál

A debreceni Volán 6. sz. Vállalat KISZ-fiataljai az alapszervezeti vezetőségválasztó taggyűléseken elhatározták, hogy a Kommunista Ifjúsági Szövetség VIII. kongresszusát munkaversennyel ünneplik. A Volán-fiatalok mozgalmi erejét, politikai, erkölcsi érettségét és tettevétségét kívánják bizonyítani, hogy közösen cselekedve készülnek a KISZ VIII. kongresszusára.

A munkaversenyben a fiatalok hozzá kívánnak járulni a vállalat gazdaságosságának fokozásához, a tervükben vállaltak túlteljesítéséhez.

A versenyfelhívás lehetőségeket ad a vállalat fiataljainak képzettségükre és beosztásukra való tekintet nélkül, hogy e szocialista munkaverseny kezdeményezésébe be tudjanak kapcsolódni. A vállalatok között található például: Fialat autóbussz-gépkocsivezetők, kalau-

zok vállalják, hogy biztosítják a kulturált és pontos személyközelkedést, az autóbusszok kötelező karbantartásán és tisztántartásán túl szabad idejükben társadalmi munkaalkalmak keretén belül segítséget nyújtanak az autóbusszok javításának elvégzésében, hogy ezzel is hozzájáruljanak a zavartalan utasforgalom biztosításához. A pontok között szerepel az is, hogy a népszerű salakmotorverseny továbbfejlesztéséhez a Volán Sportklub sporttelepén társadalmi munkával hozzájárulnak a lelátó elkészítéséhez.

A vállalat vezetése a fiatalok kezdeményezését örömmel fogadta, és a legjobbakat tárgyereménnyel (nagyképernyős televízió, magnetofon, táskarádió, zsebrádió) jutalmazza.

A verseny értékelésére és a jutalmak odaítélésére 1972 január hónapjában kerül sor.

Minősítés a minőségről

Nyelvtanulási lehetőségek és gondok

(3. oldal)

Jogi tanácsok

(4. oldal)

Az Állami Biztosító tevékenységéről

(4. oldal)

DANTE-KIÁLLÍTÁS

A KOSSUTH EGYETEMEN

(5. oldal)

(7. oldal)

Ismét az óvodai és az általános iskolai napközi otthoni térítési díjakról

(8. oldal)

Rádió-és tv-műsor

OTTHON

(9., 12. oldal)

Egyiptom nem elégszik meg részmegoldással

Riad október 7-én szólal fel az ENSZ-ben

KAIRÓ

Mahmud Riad egyiptomi miniszterelnök-helyettes és külügyminiszter október 7-én szólal fel az ENSZ-közgyűlésnek a közel-keleti helyzetről. Beszédét megelőzően befejezi tárgyalásait a négy nagyhatalom és más államok külügyminiszterével, valamint Jarring ENSZ-megbízottal. Mint az Al Ahram jelenti, Riad előreláthatólag október 10-e körül tér vissza Kairóba, Szadat elnök moszkvai útja előtt.

Mahmud Riad Rogers amerikai külügyminiszterrel találkozva újlag megerősítette: Egyiptom ragaszkodik a közel-keleti válság átfogó és teljes megoldásához, s nem érí be egy részleges vagy egy ideiglenes megoldással.

Rogers találkozót javasolt Riadnak, ennek időpontjában később állapodnak meg. Rogers javaslatot tett az amerikai-egyiptomi diplomáciai kapcsolatok újrafelvetelére, Riad azonban kitért a válasz elől.

Ami az Egyesült Államok esetleges közel-keleti kezdeményezését illeti, nem sok jóval bíztat az a terv, hogy további Phantom-szállítmányokkal próbálják rávenni Izraelt

a Szezei-csatorna megnyitását célzó ideiglenes megállapodásra. A tapasztalatok ugyanis azt bizonyítják, hogy a közel-keleti „erőegyensúly” nixon doktrínája és az amerikai fegyverszállítás folytatása volt és maradt a politikai megoldás legfőbb akadálya. Izrael fegyverkezési számdékait mi sem bizonyítja jobban, mint Dajan hadügyminiszter és Meir miniszterelnök tervezett amerikai látogatása. Ezek a látogatások az izraeli Phantom-megrendelések teljesítését hivatkozták szorgalmazni.

***
Az Arab Köztársaságok Szövetségének Elnöki Tanácsa — Szadat egyiptomi, Asszad szíriai és Kadha-

fi líbiai elnök — néhány napon belül Kairóban tartja első ülését.

A három tagállam Kairóban tanácskozó belügyminiszterei az államszövetségben érvényes útlevelek, személyi igazolványok egységeit, az utazási lehetőségek megkönnyítésének kérdéseit tanulmányozták. Ezzel kapcsolatos javaslatokat az Elnöki Tanács elé terjesztik.

***
Az Al Ahram washingtoni tudósítója úgy értesült, hogy visszahívják Donald Bergust a kairói amerikai érdekképviselet vezetőjét, s utódaul Michael Sternert, az amerikai külügyminisztérium egyiptomi osztályának vezetőjét nevezik ki. (MTI)

Arab-nyugatnémet közeledés

KAIRÓ (MTI)

Hassuna, az Arab Liga főtákará pénteken reggel elutazott New Yorkba, ahol részt vesz az ENSZ-közgyűlés ülésén. New York-i tartózkodásának másik fontos eseménye az lesz, hogy találkozik Scheel nyugatnémet külügyminiszterrel, akivel megtárgyalja az arab

országok és az NSZK diplomáciai kapcsolatai újrafelvetelének kérdését. Az arab államok 1965-ben szakították meg kapcsolatukat Bonn, miután az elismerte Izraelt. A diplomáciai viszony rendezését megvitatták az Arab Liga Tanácsának legutóbbi ülésén, de végleges döntésre még nem jutottak. (MENA)

Sikertelen merénylet Barzani ellen

BAGDAD (MTI)

A bagdadi rádió jelentése szerint sikertelen merénylet kísérletet meg szerdán Musztafa Barzani, a Kurd Demokrata Párt elnöke ellen. A merényletszóport tagjai közül többen életüket veszítették, Barzani három kurd testőre is meghalt, tizen pedig megsebesült. A merénylők két gépkocsin közeledtek meg Barzani lakóhelyéig Irak északi hegyvidékén. Ötven kézigranátot és sok időzített bombát vittek magukkal, s a merénylet színhelyén több mint egy óráig robbantak a detonációk, sőt tűz is keletkezett.

Az uralkodó Baath-párt vezetője Barzanihoz intézett táviratában elítélte a „bűnös” merénylet-kísérletet, amely „nemcsak Barzani élete ellen irányult”, hanem a március 11-i történelmi nyilatkozat ellen is. (Hosszas belvizsgálat után tavaly március 11-én kötött egyezményt a Baath-párt és a Kurd Demokrata Párt az ellentétek elsimításáról, a kurdok sérelmeinek orvoslásáról és a két népcsoport békés együttéléséről.)

A Baath-párt távirata a merényletet „rosszindulatú elemeknek és az imperializmus lakáinak” tulajdonította. (AFP, UPI, Reuter)

ÉSZAK-ÍRORSZÁG

Újból kiéleződött a helyzet

BELFAST (MTI)

Lord Carrington angol hadügyminiszter csütörtökön este egy napos villámlátogatásra az északi fővárosba érkezett, hogy szemelven tájékozódjék az újra rendkívül kiéleződött feszültségről. Mint ismeretes, a forrongó hangulatot legutóbb az Ír Köztársasági Hadsereg szerda esti robbantása tüzelte fel, amelynek során ketten életüket veszítették, 19-en pedig megsebesültek.

Míg Carrington Belfastban tájékozódik, a protestáns szélsőségek egyik vezéralakja, Ian Paisley

Londonba repült, és értesülések szerint arra igyekezett rávenni Maudling belügyminisztert, hogy engedélyezze a protestáns polgárőrségi szervezetek felállítását. Ezek elődjét, a hírhedt B-különítményeket a londoni kormány nyomására az észak-ír kormány korábban kénytelen volt feloszlantani.

Az éjszaka folyamán ismét volt egy bombarobbanás Belfastban, ami után két ember kórházba szállították, a protestáns és katolikus negyedek határára pedig többször került sor rövid tűzharca fiatal csoportok között. (Reuter, UPI)

Új szakasz kezdődik Franciaország és Kína kapcsolataiban

PÁRIZS (MTI)

Jacques Chaban-Delmas francia miniszterelnök csütörtökön este részt vett a Kínai Népköztársaság megalakulásának 22. évfordulója alkalmából rendezett fogadáson. A francia kormányfó a fogadás alkalmából elbeszélgetett Paj Hsziang-

kuo kínai külkereskedelmi miniszterrel, aki kormányküldöttség élén szeptember 29-én érkezett a francia fővárosba. Chaban-Delmas a megbeszélés után újságíróknak úgy nyilatkozott, hogy a francia-kínai kapcsolatokban új szakasz kezdődik az együttműködés minden területén. (Reuter, AFP, MTI)

Nem volt közös vezércikk, Csou En-laj nem jelent meg a fogadáson

A Kínai Népköztársaság nemzeti ünnepét megelőző csütörtöki fogadáson az Országos Népi Gyűlés épületében elmaradt a hagyományos ünnepi beszéd, sőt Csou En-laj kormányfő, aki tavaly a pohárköszöntőt tartotta, nem volt jelen. A külképviseletek számára rendezett ezer személyes fogadáson Tung Pi-vu és Li Hszien-nien, a politikai bizottság két tagja volt a hazigazda. A teremben az egyedül dekorált Mao Ce-tung portréja és a kínai zászló volt. Jelszavak nem voltak.

A változás részét képezi annak a „reformnak”, amelynek keretében idén nem került sor a hagyományos felvonulásra és tűzijátékra. Ezekben hagyományosan Mao Ce-tung elnököt és Lin Piao olvasa fel az ünnepi beszédet. Míg korábban a szeptember 30-i bankett házigazdája Csou En-laj volt, s azon a legtöbb kínai vezető, továbbá számos kínai közéleti személyiség megjelent, ezúttal a külügyminisztérium volt a vendéglátó, és erre a fogadásra csak a külképviseletek és külföldi személyiségek kaptak meghívást. Az ünnepségben végrehajtott változás okát nem közölték. A nemzeti ünnep eddig hagyományos alkalom volt arra, hogy a kínai vezetők megjelenésükkel demonstrálják a vezetés egységét, jelezzék összetételét és a beszédekben körvonalazzák az ország politikáját. Idén mindezt — ha csak az elkövetkezendő napokban erre nem teremtnek más alkalmat — elmarad.

A Zsenmin Zsipaó és a többi kínai lap október 1-i száma idén évek óta először jelent meg úgy, hogy nem közölte a két legfőbb kínai vezető, Mao Ce-tung és Lin Piao egész oldalas fényképét. Pekingi megfigyelők emlékeztetnek rá, hogy a nemzeti ünnepeken a kínai lapok az utóbbi években mindig a két vezető nagyméretű fotóit közölték, s ennek a szokásnak konkrét politikai jelentősége van Kínában.

Lin Piao az utóbbi években csak Mao Ce-tung olda-

lán jelent meg a nyilvánosság előtt, s így a képek közlésének megszüntetése ezt a szokást szünteti meg. Magát Mao elnököt egyébként az első oldalon piros betűs keretes jelszó élte.

Az előző esztendőkhöz képest feltűnő különbség, hogy a három vezető kínai lap nem közölt ünnepi vezércikket. Ezek a vezércikkek a párt és a hadsereg közös álláspontját jelentették. A vezércikk elmaradása azt jelenti, hogy idén október 1-re, mivel az ünnepi fogadáson sem hangzott el pohárköszöntő, a kínai vezetés semmiféle politikai dokumentumot nem adott ki. holott Csou En-laj pohárköszöntője a múltban, Lin Piao beszéde és a közös vezércikk adta meg az ünnep politikai tartalmát. Idén maguk a kínai vezetők sem jelentek meg az ország nyilvánosságára előtt.

Pénteken délelőtt a kínai főváros parkjaiban felállított tucatnyi szabadtéri színpadon a hivatalos és amatőr művészek színpompás műsora köszöntötte a nemzeti ünnepet: dal, tánc, szindarab, balett, akrobatika és cirkusz szórakoztatta a nézőket. A külföldi diplomáciai képviseletek tagjait külön is meghívták a látványosságokra. A külföldieket a szabadtéri műsorokat szemlélő kínaiak rendre megtámaszták.

Az ünnepségek és a városkép egyik figyelemre méltó vonását jelentette, hogy alig lehetett látni a nézők vagy színészek kezében a Mao-idezeteket tartalmazó piros könyvecskéket. Számos korábbi Mao-kép és -szobor eltűnt a parkokból. Ugyanakkor Mao Ce-tung dicsérete továbbra is hangsúlyt kapott a műsorokban. Az utcákon látható jelszavak között tartalmaznak, lényegesen új nem szerepel, s megtalálni közöttük nagy számban nemcsak az amerikai imperializmus, hanem a „szociálimperializmus és a revizionizmus” elleni felhívásokat is. (MTI)

KÖSZÖNTJÜK JACQUES DUCLOS ELVTÁRSAT

Hetvenöt éve, 1896. október 2-án született a dél-franciaországi Louey-ban Jacques Duclos, a Francia Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja, a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom ismert alakja.

Az általános iskola elvégzése után Párizsban vállalt munkát, s a sztrájkokon és tüntetéseken keresztül mindjárt bekapcsolódott a munkásmozgalomba. Az első világháborúban súlyosan megsebesült, német fogságba esik, ahol orosz hadifoglyokkal történő találkozásai nemzetközi méretekben elterjedtek a világ és a munkásmozgalom problémáit. Visszatérve Párizsba, az 1919-es választások alkalmával már a szocialisták oldalán küzd Marcel Cachinnak, a nagy szocialista vezetőnek megválasztásáért. 1920-ban részt vesz a Francia Kommunista Párt megalakuló kongresszusán.

1916-ban a párt lillei kongresszusán a központi bizottság tagja lesz. Azóta is — 45 éve! — megszakítás nélkül a KB-tagja. Amikor a fasizmus veszélye felütötte a fejét Európában, tevékenyen részt vesz a hatalomra került francia népfőrt létrehozásában.

Az ország felszabadulása után fontos közéleti szerepet játszik, 1946-ban a nemzetgyűlés elnökhelyettesévé választják, majd a kommunista képviselők parlamenti csoportjának vezetője és szenátor lesz. A francia haladó erők számára felejthetetlen emlék az a szívsz, áhathatos harc, amellyel a 73 éves Jacques Duclos végigharcolta — a kommunisták jelöltjeként — az 1969-es francia elnökválasztási csatát. Duclos a „baloldaliak” és a szocialisták egységéből való ellenére a szavazatok 23 százalékát szerezte meg, s csak egy százalékkal lemaradva végzett a harmadik helyen. Magas kora ellenére, mint a párt politikai bizottságának tagja, mint szenátor, mint kitűnő publicista, mint az országot rendszeresen járó szónok, még mindig fáradságtalanul dolgozik a párt, a munkásokért, Franciaország és a nemzetközi kommunista mozgalom szolgálatában.

Születésének 75. évfordulóján kívánjuk Duclos elvtársnak, hogy a francia és a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom javára még sokáig őrizze meg fiatalosságát, erejét.

A szenátus elfogadta Mansfield módosító indítványát

WASHINGTON (MTI)

Az amerikai szenátus csütörtökön 57 szavazattal 38 ellenében az alábbi szövegű kiegészítést fűzte a kormány által beterjesztett 21 milliárdos katonai pótköltségvetés törvénytervezetéhez:

„Az Egyesült Államok ezennel kijelenti, hogy politikája az Egyesült Államok indoknai hadműveleteinek befejezésére irányul a lehető legkorábbi elfogadható időpontban és arra, hogy gondoskodik az amerikai fegyveres erők azonnali és rendezett kivonásáról a jelen törvény beiktatásánál hat hónappal nem későbbi időponthoz aza a ki-

kötéssel, hogy szabadon engedik az észak-vietnami kormány és a vele szövetséges erők által fogva tartott összes amerikai hadifoglyokat.”

A szenátusi szavazást háromórás heves vita előzte meg. A Mansfield szenátor által beterjesztett módosító indítványt törvényerőre emelkedés előtt még a képviselőknek is el kell fogadnia és aztán az elnöknek is jóvá kell hagynia.

Módosító indítványát beterjesztve, Mansfield szenátor hangsúlyozta, hogy a háború befejezésének és az amerikai foglyok szabadon bocsátásának egyetlen útja a kivonási időpont rögzítése.

((UPI, Reuter, AFP, MTI))

RÖVIDEN A NAGYVILÁGBÓL

BUDAPEST. A MAV vezérigazgatósága közli, hogy pénteken 13 óra 45 perckor a vámosgyőrki vasútállomásra behaladó tehervonat több kocsját kiskilótt, valószínűleg műszaki okból. A kiskilótt kocsik horzsolódtak az állomásról kihaladó, Budapest Keleti pályaudvar-Nyíregyháza között közlekedő 2314. számú személyvonat kocsijához. A baleset következtében Gajdics Józsefné 61 éves üzemi felszolgáló, egykl lakos meghalt. Négy személy súlyosan, 13 könnyebben megsérült.

DELHI. A szovjet párt- és kormányküldöttség, amely a Vietnami Demokratikus Köztársaságba utazik, pénteken rövid időn át látogatásra Delhibe érkezett. A küldöttséget Nyikolaj Podgornij, az SZKP Politikai Bizottságának tagja, a Legfelső Tanács Elnökségének elnöke vezeti.

VARSÓ. Edward Gierek, a LEMP KB első titkára és Piotr Jaroszewicz miniszterelnök meghívására pénteken báráni látogatásra Lengyelországba érkezett Gustáv Husák, a Csehszlovák Kommunista Párt KB főtákará, Lubomír Strougal, a CSKP elnökségi tagja, miniszterelnök, Vasil Bilak, a CSKP elnökségi tagja, a KB titkára és Václav Hula, a CSKP elnökségének póttagja, miniszterelnök-helyettes.

MONTEVIDEO. Fasista suhancok csoportja bombát hajított az uruguayi kommunista ifjúsági szövetség helyiségébe, majd géppisztolytűzrel nyitott. Jorge Massarovich, a szövetség első titkára kijelentette, hogy a támadást olyan géppisztolyokkal hajtották végre, amelyek a rendőrség használatában. A robbantást követően a rendőrség azonnal megjelent, de megtagadta a bűnözők üldözését — jegyezte meg Massarovich.

BERLIN. Szurdi István, a Magyar Népköztársaság belkereskedelmi minisztere és Günther Sieber, a Német Demokratikus Köztársaság kereskedelmi és közellátásügyi minisztere pénteken Berlinben az 1971-től 75-ig terjedő időszakról szóló hosszú lejáratú kereskedelmi, mezékl-tudományos együttműködési megállapodást írt alá.

DELHI. Tovább tart a kelet-pakisztáni menekültkér áradása Indiába. A legújabb hivatalos adatok szerint száznak meghaladta a kilencmilliót. Az indiai kormány mellett működő sajtóiroda

közleménye rámutat, hogy a határon naponta átkelő kelet-pakisztániak száma elérte a harminczezetet. A Times of India szerint ez a nyugat-pakisztáni hadseregnek a kelet-pakisztáni lakosság elleni megtorló intézkedéseinek következménye.

WASHINGTON. Köves Tibor, az MTI washingtoni tudósítója jelenti: Rogers külügyminiszter pénteken visszatért az amerikai fővárosból New Yorkba, és hétfőn szólal fel a közgyűlés általános vitájában.

WASHINGTON. A 118 tagországból álló Nemzetközi Valuta Alap évi közgyűlése befejezéséhez közeledik. Ennek ellenére, hogy John Connally amerikai pénzügyminiszter csütörtöki beszédével véget vetett az amerikai álláspont rugalmasabbá válására vonatkozó tárgyalásoknak, a küldöttek derűlátóbban néznek a jövőbe, mert Connally bizonyos feltételek teljesítése esetén mégis lehetségesnek mondotta a behozatali pótvám eltörlését.

BONN. Dr. Michael Kohl, az NDK Minisztertanácsának államtitkára és a vezetése alatt álló küldöttség pénteken délelőtt 11 órakor érkezett meg az NDK kormányának különrepülőgéppel a köln-bonni reptérre. A szövetségi kancellári hivatalban a tárgyalás dr. Michael Kohl és Egon Bahr, a kancellári hivatal államtitkára négyesemközti megbeszélésével 11 óra 30 perckor kezdődött meg.

SANTIAGO. Santiagóban pénteken megkezdődött a Chilei Kommunista Párt országos értekezlete. A mintegy 500 küldött jelenlétében megrendezett konferencia ünnepélyes megnyitóján részt vettek a központi bizottság tagjai, a párt helyi szervezeteinek vezetői, és más népi egységfrontban résztvevő pártok és mozgalmak képviselői.

NEW YORK. Ezekben a napokban megkezdődött a Chilei Kommunista Párt országos értekezlete. A mintegy 500 küldött jelenlétében megrendezett konferencia ünnepélyes megnyitóján részt vettek a központi bizottság tagjai, a párt helyi szervezeteinek vezetői, és más népi egységfrontban résztvevő pártok és mozgalmak képviselői.

((AP, UPI, Reuter, MTI))

Mir

Nézzünk körül az... Szinte valamennyi term... csekszik, hogy első osz... jóval kevesebb a má... áru, a leértékelt termé... csak az erre kijelölt üz... hatják. Tegyük emelle... giben elkészült összesíté...

„Vissz

A vállalatok helytele... se és a kereskedelmi ve... néző álláspontja nem e... szőba. Az idei félév tar... rinta a közfogyasztási c... gondolkodtatón nöttek... mációk. A kifogások —... képest — a textiliparba... harmadával, lábbelikle... ötven százalékkal szap... Nem lehet elmenni szó n... lett sem, hogy az oszla... sai gyakran megkárosít... lókat. A cipőknél mind... dik, a textilruházati c... minden ötödik a tényla... gasabb minőségi oszla... pott, azaz többet fizet... sárló, mint kellett volna...

Assunk csak tovább... a helytelen minősítés te... jának a gyökeréhez is... dalkodás idején soha r... elég szigorú a minősítés... ta megtörtént — és fél... ma is akadnak, ahol r... rossz hagyományt, hogy... delem a szerződésben e... vetete, s a választ: „Esz... nem kap más”.

NYE

HAJDÚ-

„Magyarország az... mintegy ötvenezer tette... szólnak nyelvviszgat.”... 1968/34.)

A szám: ötvenezer... gondvált lett manap... nyelvtanulás. Az em... kitékintésének egyik... eszközévé vált a ny... gondvált lett a nyelve... hetőségeket is kérde... ten készülhetnek a k... érdeklődők a különb... Melyek azok a feltét... a nyelvel foglalkoz... is megtalál anélkül, h... haza határain túlrá... tenie? Mielőtt a kér... szólnánk, bocsássuk... megye gondja ma ny... Debrecen. A lehető... ra itt esik szó, s a t... kevéssé a gondot ka... együtt is, hogy elism... riákon az utóbbi éve... földnyí lépteket, a s... mellé tesszük voksu... resebbé, szervezetebb... a nyelvtanfolyamoka... városaiban is, a... szakemberek számár... egyre több a külföld... pótok száma. Nem e...

Minősítés a minőségről

Nézzünk körül az üzletekben. Szinte valamennyi termék azzal dícserekszik, hogy első osztályú! Már jóval kevesebb a másodosztályú áru, a leértékelt termékeket pedig csak az erre kijelölt üzletek árúshatják. Tegyük emellé egy nemrégiben elkészült összeítést: a Ke-

reskedelmi Minőségellenőrző Intézet megállapítása szerint mintegy ezer megvizsgált gyártmányuk csupán a hatvan százaléka felelt meg a minőségi követelményeknek, 290 belföldi terméket kifogásoltak, és ebből 120-at találtak forgalomba hozatalra alkalmatlannak.

„Visszaköszönő” problémák

A vállalatok helytelen minősítése és a kereskedelmi vállalatok elnéző álláspontja nem először kerül szóba. Az ideai félév tanulsága szerint a közfogyasztási cikkeknek elgondolkodtatónak nőttek a reklamációk. A kifogások — a tavalyihoz képest — a textiliparban majd egy harmadával, lábbeliknél több mint ötven százalékkal szaporodtak... Nem lehet elmenni szó nélkül amellett sem, hogy az osztályba sorolással gyakran megkárosítják a vásárlókat. A cipőknél minden harmadik, a textilruházati cikkek közül minden ötödik a ténylegesnél magasabb minőségi osztályzatot kapott, azaz többet fizetett érte a vásárló, mint kellett volna.

Ha a reklamációk okait kutatjuk, „visszaköszönő” problémákkal találkozunk: leggyakrabban az anyagok minőségét, a színtartósságot és a méretállóságot kifogásolják. A választ is ismerjük: a gyártók ugyanis továbbdobják a labdát és az alapanyagra, a kikészítésre, a festékre hivatkoznak. Biztos igazuk van, de akkor felmerül a másik kérdés: csak erre képes a könnyűipari üzemünk nem kis hányada? Azzal ugyanis — gondolom — mindenki egyetért, hogy általában még nem lehet egyetlen termék sem első osztályú, ha óriási betűkkel és díszítéssel ráírjuk!... A minőséget nem belemagyarázni, hanem gyártani kell!

Eszi, nem eszi...

Assunk csak tovább, és eljutunk a helytelen minősítés terebélyes fájának a gyökeréhez is. A hiánygazdálkodás idején soha nem lehetett elég szigorú a minősítés! — Napon-ta megtörtént — és félt, hogy még ma is akadnak, ahol őrzik ezt a rossz hagyományt, hogy a kereskedelem a szerződésben előírtakat követelte, s a válasz: „Eszi, nem eszi, nem kap mászt”.

A nagyobb gond nem is az, hogy első osztályú áruként kel el a másodosztályú, a két osztály között nem nagy az áreltérés, hanem sokkal inkább az, hogy a kifogásolt anyagok nem egyszer osztályon aluliak lévén, egyszerűen alkalmatlanok a minősítésre!... A színeha-gyott, összeszuszogott áruk nemcsak anyagi károkat okoznak a vásárlóknak, hanem általános bizalmatlan-

ságot is keltenek a kereskedelemmel, a pultokra kerülő termékekkel szemben.

Az ipar természetesen abban érdekelt, hogy minél több első osztályú terméket bocsásson ki a gyárkapun, mert ezzel nő a nyeresége és javul a gazdaságossága. A kereskedelemnek is hasznosabb, ha hamarabb teljesíti a bevételi tervét. Ez ellen nem is szólna a vásárló, ha cserébe a pénzéért megfelelő minőségű és választékú árut kapna.

Az orvoslás módja

A nagyobb szigor és az ezzel együttjáró felelősségre vonás a meg nem felelő termékek forgalomba hozásával szemben mindenképpen helyesíthető. Ez azonban már csak utólagos lépés. Sokkal fontosabb: a megelőzés. Ezt gyártás közben kell elkezdeni: ha a technológusok, a belső minőségi ellenőrök lelkiismeretesebben végzik a munkájukat, nemcsak a vásárló jár jobban, hanem a vállalat is, mert erősíti a piaci pozíciót, növeli esélyeit a kialakuló versenyben. Lehet, hogy a tisztességgel szerzett haszon szerényebb, mint a különféle manipulációkkal elért nyereség, de a távlatokat tekintve mindenképpen tartósabb!

A hivatalos minőségellenőrző intézetek egyre többször élnek a jogukkal és nem engedik forgalomba hozni azokat a termékeket, amelyek nem felelnek meg az előírásoknak. Tanulságos példa, hogy felülvizsgálták a Kiváló Árukat és az ellenőrzött 72 termékből csak 60 ment át a „rostán”. A többinél bevonták a megkülönböztető minőségi jelzést. A kiváló minősítést éppen úgy ki kell érdemelni mindennap, mint a vásárlók bizalmát.

Bán János

Hajdúszoboszló-Debrecen

ÉPÜL A MÁSODIK GÁZVEZETÉK

— Csak négy napig lenne jó idő! Le tudnánk szigetelni a tíz kilométert. De esőben nem tud dolgozni a szigetelőgép, mert a cső nedves, nem tudjuk ráragasztani a műanyagot. Ennek az esőnek is most kellett beütni! — mondja Simon Gyula, a Mátraaljai Szénbányák Debrecen-Hajdúszoboszló II. gázvezeték építésének vezetője.

A fenti kifakadás Hajdúszoboszló határában hangzott el, egy lakóköcsiben, közben esőcseppek monoton kopogása adott háttérzörejt. Kis lempingre emlékeztet az a néhány lakóköcsi, amely augusztus tizedike óta otthont ad ötvenkét embernek. Ötvenketten vannak, tanult szakmájuk a csővezetékek fektetése, s végül: munkájuk nyomán kap több meletget a város télen.

— Tizenegy kilométer cső itt van a helyszínen. Ebből hét kilométer vonalba van fektetve, hatot össze is hegesztettünk. Az árokásó gép két műszakban dolgozik, most 4200 méternél tart. Neki nem árt az eső, hamar kiássa a másfél-két méter mély árkot — fejezi be Simon Gyula a rövid helyzetjelentést.

Szó se róla, a második gázvezeték építésének leggyorsabb szakasza ez az augusztus eleje óta tartó munka. Összehasonlíthatatlanul gyorsabb, mint az a huzavona, amelyre miniszteri utasítás tett pontot.

Fehér János üzemrészvezető-helyettes Gyöngyösről érkezett, hogy személyesen is részt vegyen a munka irányításában:

— Ha a most megindult esőzés nem tart túl hosszú ideig, október első dekádjában készen leszünk azzal a tíz kilométer csővezetékekkel, amely megoldaná Debrecen téli gázellátásának problémáját. Ahogy elérjük az átkötési pontot, össze lehet

kötni a régi és az új vezeték. Mi azonban tovább szeretnénk haladni, folytatva a csövek lerakását egészen Debrecenig. Ehhez azonban szükséges lenne, hogy megérkezzen Dunaújvárosról a többi háromszáz milliméteres cső is. Igéretük szerint szeptember 15-re le kellett volna szállítani az összes csőanyagot.

— És ha nem érkezik meg a hiányzó cső?

— Ha nincs anyag, nem tarthatjuk itt az embereket, mert az ország más részein meg olyan munkahelyeink vannak, ahol anyag van és ember nincs.

Simon Gyula bosszúsán néz az ablakra, amelyen kis patakotak formál az esővíz:

— Ebben az időben dolgozni is sokkal nehezebb. Átázik az ember ruháját, este vízesen vetik le, megszáritani nem tudják, s reggel bebújni a vizes munkaruhába nem a legkellemebb...

— Mindenki a szabadban dolgozik?

— Van néhány olyan munkánk is, amit a műhelyben végezhetünk. Kilencc fogadóállomást készítettünk. Itt néhány importanyag beérkezésének késése okozott riadalmat.

Nem megy zökkenő nélkül ez a csőfektetés. Már a helyszínre vezető út is tele van zökkenővel. Ezért vendéglátóink invitálására az építő vállalat terepjáróján igyekezünk a szoboszlói határnak arra a részére, ahol végzik a munkát. A terepjárón ül Székely János osztályvezető is, aki a TIGÁZ-nál felelőse a munkának. Megkérdezzük:

— Jó partner a Mátraaljai Szénbányák vállalata?

— Gyorsan és jól dolgoznak — feleli. — Rajtuk nem múlik a határidő betartása. A munka minőségével sincs semmi baj.

— Nem is lehet — mondja az építészvezető két huppanás között. — Kitűnő hegesztőink vannak, akik úgy tartják: „Inkább két hegesztést, mint egynek a javítását!” Szigorú az ellenőrzés is, a varratok bizonyos százalékat röntgenvizsgálattal ellenőrzik, ha közülük csak egy is hibás, újabb mintán végezzük el ezt a pontos vizsgálatot. A hibás varratokat természetesen ki kell javítani.

Kérünk a csővezetékekhez. A szigetelést csővén munkára készen áll a szigetelőgép. Kiszállunk a terepjáróból. Egy-két lépés, cipőnk talpán több centi vastag a sár. Egyik munkástól kérdezzük:

— A szoboszlóiak is ilyen vendégszeretők, mint ez a sár?

— Nem egészen. Amikor idejöttünk, még állt a fűrdőszezon. Megerdgrágán adták volna a szállást. Jó-jó a lakóköcsi, de mégis más az, ha rendes szobában lakhat az ember. Most lenne szoba, de ezt a kevés időt már kibírjuk a köcsiben is.

Ismét a terepjáróban ülünk, a vezeték mellett haladunk a lucerna-föld szélén. A kocsi jobbra-balra csúszkál, ha sárosabb részhez érünk. Messziről lassan kúszó gépet lát-ni.

— Ott az árokásó gép! — mondják kísérőim. Műszakonként ötszáz méter hosszú, másfél méter mély árkot ás.

Hát ennek aztán tényleg nem árt az eső! A gép kanalai mohón mar-nak a földbe, s a gép torkából úgy zuhog a föld, mint ha folyékony halmazállapotú anyag lenne. A monstrum lánctalpakon halad előre, lassan ugyan, de mire pár szót váltunk, már arrébb kell vinni a terepjárót, mert az árokásó gép megközelítette.

A munkások fázosan húzzák össze magukat. Az eső a kabát alá is behatol. Időnként egy színes napernyő alá húzódnak, amely most az esőtől véd. Aki a gépre ügyel, mondja:

— Elromlott az idő, nehezebb a munka, de sürgét a határidő. Nemcsak azért, mert szeretnénk prémiumot kapni. Egyre hűvösebb lesz, s kell a gáz a debrecenieknek. Hal-lottuk, nehéz tél volt a tavalyi. Ha ez a háromszáz cső is besegit, senki sem fagyoskodik majd a városban.

G. J.

TÁRSAT

franciaországi Párt Politikai Biznisközpont is-

allal munkát, s a besorolódik a munkeségebesül, német okozásai nemzet-alom problémáit, málval már a szocialista vezetők Communista Párt

bi bizottság tagja tagja. Amikor a nyen részt vesz

szerepet játszik, akmajd a kom- és szenátor lesz. tnik az a szívós, végigharcolta — okválasztási csagvségbontása el- nek egy százaléka ellenére, mint int kitűnő publi- még mindig fá- anciaország és a

vtársnak, hogy a lom javára még

Ita ítványát

abandon engedik az kormány és a vele általi fogva tartott hadifoglyokat.”

avazást háromórás meg. A Mansfield terjesztett módosító nyerve emelkedés viselőháznak is el azután az elnöknek nia.

ítványát betervezt- enátor hangsúlyoz- rú befejezésének és nyok szabadon bo- vetylen útja a kivoz- zítése.

uter, AFP, MTI)

ÁGBÓL

at, hogy a határon et-pakisztániak száma et. A Times of India -pakisztáni hadsereg- zani lakosság elleni seinek következmé-

Köves Tibor, az MTI tója Jelenti: Rogers tenken visszatért az ól New Yorkba, és közgyűlés általános

A 118 tagországból aluta Alap évi köz- hez közeledik. Annak Connally amerikai esítőreki beszédével merikai álláspont ru- ra vonatkozó talál- tettek derültében bet Conally bizonyos eseten mégis lehet- a behozatali pótvám

el Kohl, az NDK Mi- lamtitkára és a ve- küldöttség pénteken kékezett meg az NDK önrepülőgépeivel a tterre. A szövetségi an a tárgyalás dr- gon Bahr, a kancell- tikára négysemközti óra 30 percor kez-

tiagóban pénteken Chilei Kommunista ezlete. A mintegy 500 megrendezett kon- s megnyitóján részt zították tagjai, a párt s vezetői, és más né- résztvevő pártok és íói.

ekben a napokban vetelő harc bontako- llamokban, és Nixon helyezte, hogy köz- al akarja elhalasztá- rikokat. Nixon elnök zén azzal fenyegek is teti partvidékeken is kerül sor, a hír- Taft-Hartley tör- a alapján elrendeli a ási időszakot”. UPI, Reuter, MTI)

NYELVTANULÁS

HAJDÚ-BIHARI LEHETŐSÉGEK, GONDOK

„Magyarországon az elmúlt években mintegy ötvenezeren tettek közép- és felsőfokú nyelvvizsgát.” (Magyarország 1968/34.)

A szám: ötvenezer is jelzi — gondná lett manapság nálunk a nyelvtanulás. Az emberek világba kitekintésének egyik legfontosabb eszközévé vált a nyelv. Az, hogy gondná lett a nyelvet tanulni, a lehetőségeket is kérdezi. Milyen szinten készülhetnek megyénkben az érdeklődők a különböző vizsgákra? Melyek azok a feltételek, amelyeket a nyelvvel foglalkozni akaró nálunk is megtalál anélkül, hogy a szűkebb haza határain túlra kellene tekintenie? Mielőtt a kérdésekre válaszolnánk, bocsássuk előre: sajnos a megye gondja ma még inkább csak Debrecen. A lehetőségekről jobbra itt esik szó, s a többi rész többé-kevésbé a gondot kapja. S azzal együtt is, hogy elismerjük a perifériákon az utóbbi években tett mérföldnyi lépteket, a sürgető igények mellé tesszük voksunkat. Rendszeresebbé, szervezettebbé kellene tenni a nyelvtanfolyamokat, a megye más városában is, a mezőgazdasági szakemberek számára is. Hiszen egyre több a külföldre látogató csoportok száma. Nem egyedül a meg-

növekedett turistaforgalomra gondolunk itt, de a mérhető haszonnal járó gazdasági tapasztalatserékre is. Akiket megkérdeztünk nyelvügyben: Sinka Menyhért, a TIT Hajdú-Bihar megyei Szervezetének ügyviteli alkalmazottja, Erdei Gyula, a Kossuth Lajos Tudományegyetem természetudományi kara lektorátusának nyelvtanára, Berzi Imre, a Debrecen városi Tanács művelődésügyi osztályának tanulmányi felügyelője. Ez utóbbi név jelzi, hogy a beszélgetések során szót ejtettünk az iskolákban folyó nyelvtanulásról is.

A debreceni középiskolákban, elsősorban a gimnáziumokban az ötvenes évek vége felé vezették be a második idegen nyelv oktatását. Korábban a reál tantervű osztályokban egyáltalán nem folyt ilyen jellegű munka, a human tantervekben pedig elsősorban a latinul foglalkoztak. Jelenleg a városban az oroszok kívül a német, az angol, a francia, a latin és az olasz nyelvvel ismerkedhetnek a diákok.

A nyelvtanulás szempontjából egyre nagyobb figyelem fordul a szakosított osztályok felé. Ezekben heti öt-hat órában tanulják a tagozat jellegű idegen nyelvet. Tan-

tervük egyébként azonos a normál osztályokéval. A nyelvtanulásban azonban segítségükre vannak a kiegészítő tankönyvek, a szemelvénygyűjtemények, magnetofon, lemezjátszó, de a Fazekas Mihály Gimnáziumban az elmúlt év februárja óta már működik a nyelvi laboratórium is.

angol	hat osztály	234 tanuló
francia	négy osztály	125 tanuló
német	három és fél	66 tanuló
oroszl	tizenegy	371 tanuló

Mint az a számokból is kiderül a legtöbben az orosz nyelvtanulást tanulnak és tesznek a negyedik év végén kötelező érettségi vizsgát. Érthető ez, hiszen a gazdasági életben, a továbbtanulás során leg hamarabb az orosz nyelvvel találkoznak a magyar fiatalok. Ezt követi a másik világnyelvként beszélt angol. Ennek ellenére, hogy a történelmi hagyományok mára inspirálnak, manapság egyre kevesebben foglalkoznak tagozatos szinten a német nyelvvel. Ezt az adatot csak megerősíti a tény: az 1971/72-es oktatási évben egyedül a Kossuth Lajos Tudományegyetem Gyakorló Gimnáziumában indult német tantervű tagozatos osztály.

A végzős diákok, mint azt már említettük kötelező érettségi vizsgát tesznek az adott nyelvből. A negyedik év végére általában ismerik a legfontosabb nyelvi rétegek szókincsét, használják azokat. A tagozat jó alapot jelent a közgazdasági egyetemen, az egyetem és főiskolák tanári szakjain való helytálláshoz. Szívesen alkalmazzák az innen kikérülteket az idegenforgalmi hivatalok, a szállodák portásként, idegenvezetőként.

A tanárok felkészültsége ma már általában jónak mondható. Rendszeresen vesznek részt a Művelődésügyi Minisztérium által szervezett szovjet-nyelvi előhónapos tanfolyamokon. Ellátogatnak Angliába, Franciaországba, az NDK-ba. Különösen az orosz nyelvtanárokat térnek haza igen jól hasznosítható tapasztalattal.

Jelenleg 120 idegennyelvzakos pedagógus dolgozik középiskoláink-

Az idegen nyelvet szinte mindenütt megosztott osztályokban tanulják a fiatalok. (Zömmel a normál tantervűeknél is, hiszen így több idő jut egy-egy diákra.) Az elmúlt tanévben a tagozatosok megoszlása a következőképpen alakult Debrecen középiskoláiban:

Domokos Lajos

Korszerűen, színvonalasan szolgálni a lakosság igényeit

AZ ÁLLAMI BIZTOSÍTÓ TEVÉKENYSÉGÉRŐL

A lakosság egyre nagyobb számla veszi igénybe az Állami Biztosító szolgáltatásait. A biztosítottak számának növelése természetesen nagyobb felelősséget is ró a biztosítóra, s kötelezően írja elő a szolgáltatások bővítését, az ügyfelekkel való foglalkozás kulturált-ságát, az ügyintézés gyorsaságát.

Mindezeknek megvalósítására a Hajdú-Bihar megyei Igazgatóság is évről évre nagyobb gondot fordít, s mindezt egyre jobb eredménnyel meg is valósítja. Az elmúlt évi munkáról, a felújítások megvalósítása érdekében tett változtatásokról, hozott intézkedésekről, a legújabb elképzelésekről, a szolgáltatások bővítéséről kérdezte meg a Napló munkatársa K. Szabó Gábor elvtársat, a biztosító igazgatóját.

— Az ügyfelek érdekében milyen szervezeti, ügyviteli változások történtek az utóbbi időben az Állami Biztosítónál?

— Erdemi változásról az Állami Biztosító szervezeti felépítésében tulajdonképpen nem beszélhetek, hiszen több mint 20 éves tevékenységünk során üzleti és adminisztrációs rendszerünk már kialakult. Kisebbségi változásokat növekvő biztosi állományunk zökkenőmentesen kiszolgálása természetesen időnként szükségessé tesz. Ez a kényszerítő szükségesség az 1971-es esztendőben is jelentkezett, ezért a megyei igazgatóság történetében először nagy üzemekhez kihelyezték az ott dolgozó személybiztosításainak kezelését, majd a jelentkező kárigények rendezését és kifizetését is. Megállapodásokat kötünk továbbá egyes takarékszövetkezetekkel, hogy a területükön levő lakossági biztosítások ügyintézését megbízásunkból bonyolítsák le.

E két szervezeti és egyúttal ügyviteli változtatással azt reméljük elérni, hogy a lakosság egy része személy- és vagyonbiztosításainak ügyintézését a hozzá közelebb levő megbízottunknál gyorsabban lebonyolíthassa.

— Az Állami Biztosító törekvése köztudottan az, hogy a lakosság érdekeit, igényeit minél sokrétűbben kielégítse. Ebben a törekvésben van-e valamilyen új forma, vannak-e újabb módok a biztosításban, amelyek az eddigieknél is előnyösebbek a lakosoknak?

— Azon túlmenően, hogy a lakásbiztosítások közelmúltban megoldott kockázatbővítését, hogy a casco biztosítás érvényességének több államra történő kiterjesztését, vagy a legteljesebb biztosítás biztosítási összegének emelését megemlítem, szeretnék részletesen kitérni a csoportos élet- és balesetbiztosítás — népszerű nevén CSÉB — kockázati tartomány korszakosítására. CSÉB-biztosítottjaink száma ma már hazánkban meghaladja a kétmilliót, érthető tehát, hogy ennél a biztosítási módotnál kell a legérzékenyebben reagálnunk a jelentkező követelményekre.

Társadalombiztosításunk széles körben kielégíti ugyan a szociális igények nagy részét, azonban egy súlyosabb baleset következményeként visszararadó munkaképesség-csökkenés, vagy hosszabb kórházi ápolást igénylő betegség, a baleseti járadék, illetve táppénz ellenére is komoly életszínvonal-csökkenést okozhat az érintett családban. Ennek mérséklésére emeltük fel a CSÉB-biztosítás 25 000 forintos baleset okozta rokkantsági kártérítésének összegét 100, illetve 120 000 forintra, emeltük a múlt-kor munkaképtelenségre kifizetendő egyszeri szolgáltatás összegét, s beépítettünk egy eddig nálunk ismeretlen kockázati elemet, a gyógyintézetek fekvőbetegség időtartamától függő ápolási térítés formájában.

— A biztosító tevékenységének egyik nagy munkaterülete a gépjármű-biztosítás. A gépjárművek számának növekedése, a tavaly bevezetett állami gépjárművekre is kötelező szavatossági biztosítás nagy munkát ró a biztosító dolgozóira, vezetőire. Ugyanakkor növekszik a turistaforgalom, sok külföldi érkezik hazánkba, sokan

mennek tőlünk külföldre. Milyen feladatokat kell ezzel kapcsolatban megoldania a biztosítónak?

— Az állami tulajdonban levő gépjárművek szavatossági biztosításának kötelezővé tétele apparátusunkat ez évben olyan feladat elé állította, melynek nagyságát előre felmérni nem is lehetett, hiszen a gépjárművek károkozásainak rendezése a vállalatoknál és intézményeknél szétszórtan történt, bázis-számok tehát nem álltak rendelkezésünkre.

Gépjármű-kárrendezési csoportunkat természetesen felkészítettük az ugrásszerűen emelkedő kár-szám feldolgozására, duplájára emeltük műszaki és adminisztratív dolgozóink létszámát. A káresetek növekedése azonban az év első kilenc hónapjában olyan nagy volt, hogy a károsultak mielőbbi kielégítése a megnövelt apparátust is nagyon komoly feladat elé állította. A feladatnövekedés érzékeltetésére megemlítem, hogy míg tavaly szeptemberig 408 gépjármű-balesetnek kellett a szavatossági követelményét rendezni, addig az idén már 1244 károkozásnál tartunk.

Fő problémánk ezen a téren a megrongálódott gépjárművek javítása, itt ugyanis a javítóképesség hiánya rajtunk kívülálló okkért késlelteti a különben jogos kárigények rendezését, ezért ezúton is türelmet szeretnék kérni ügyfeleinktől.

Ha a gépjárműbaleset kivizsgálására hatósági eljárás indult, az általános joggyakorlatnak megfelelően legtöbbször meg kell várunk a jogerős határozatot vagy büntető ítéletet, s ilyenkor nehéz a baleset miatt már különben is megromlott idegállapotban levő vértlen károsultat türelmet bírni.

A nálunk balesetet szenvedett külföldi gépjármű-tulajdonosokkal való foglalkozás talán kárrendezési tevékenységünk legkényesebb területe. Itt dolgozóinknak legtöbbször egyedi problémákat kell megoldaniuk, s ezek a problémák — súlyosbítva a nyelvi nehézségekkel — az alkatrészbiztosítástól az elszállásolás gondjain keresztül a gépkocsik nélküli maradt család hazaszállításáig felmerülhetnek széles skálán jelentkeznek.

— A KRESZ-módosítás alapján az úgynevezett koccsanós baleseteknél — tehát amikor

nincs személyi sérülés — nem szükséges a baleseti járók kihívása. Az ügyet az érdekelt „címszerűen” rendezik, illetve a biztosítóhoz fordulnak. Milyen tapasztalatok vannak ezen a téren, mire kell felhívni a gépjármű-tulajdonosok figyelmét?

— A szóban levő KRESZ-módosítás kárrendezési munkánkat jelentősen gyorsította. Ha a károkozás körülményeit az érdekelt felek egyformán értékelik, azaz szerintük sem vitás, hogy ki volt a vétkes, a károkozó, az ügyintézés zökkenőmentesen bonyolódik. Természetesen ezekben az esetekben is ragszkodunk ahhoz, hogy a károkozó gépjárművet láthassa szakértőnk, azonosítsa a két gépjármű sérüléseit. Nehezebb a helyzetünk, amikor a felek az eseményt másként látják, egymást hibáztatják. Ilyenkor magunknak kell a történetet rekonstruálni, tanúkat meghallgatni, s állást foglalni a vétkeséggel tekintetben.

A gépjármű-tulajdonosok nagy része ma már tudja, hogy az Állami Biztosító a szavatossági biztosítás alapján rendezett károkat a károkozóval csak ittas, vagy jogszítvány nélküli vezetés során elkövetett károkozásokor fizeteti visza, indokolatlan tehát, hogy egy parkolóhelyen meghúzott kocsi tulajdonosa elől elmenekülve azt megfossa a kár rendezhetőségének lehetőségétől.

— Végezetül: hogyan ítéli meg Szabó elvtárs a megyei igazgatóság munkáját az elmúlt időszakban?

— Az elmondottakból kiderül, hogy az Állami Biztosító sokféle, sokirányú tevékenységet folytat, s mindezt igyekszik az ügyfelek megelégedésére, ügyeiknek gyors elintézésére érdekében tenni. E munkát igazgatóságunk valamennyi dolgozója lelkiismeretesen, javuló színvonalon — hisszük, hogy ügyfeleink is így ítélik meg — végzik, s tegyük hozzá: javuló körülmények között, hisz a jövőben több új, modern épülettel rendelkező fiókot nyitunk a megyében. Összességében tehát a munkát jónak ítélem meg az a kikötéssel, hogy továbbra is igyekszünk a lakosság igényeit gyorsan és jól kielégíteni — fejeztem be nyilatkozatát K. Szabó Gábor elvtárs.

P. I.

A Barátság II. olajvezeték a Tiszánál

A Barátság II. olajvezeték építése jelentős állomáshoz érkezett. Lenínváros közelében az építők elérték a Tiszát. A folyó bal partján földbe helyezik a szigetelt csöveket, a jobb parton hegesztik és ellenőrzik a csöveket, a Tiszában kotorják a medret az új csövezetéknek. (MTI-fotó — Fényes Tamás felv. — KS)

JOGI TANÁCSOK

Az üzemi baleset egyes eseteiről

M. V. debreceni olvasónk kérde: munkahelyéről lakására indult, de útját bevásárlás céljából megszakította, bement egy üzletbe és ott tetlegességbe keveredett. Ennek során balesetet szenvedett. Az a kérdése, hogy ez a baleset üzemi balesetnek tekintendő-e, miután olyan felvilágosítást kapott, hogy a munkába menet, vagy a munkából hazajövet közben keletkezett baleset is üzemi baleset?

A vonatkozó jogszabályi rendelkezés értelmében a munkáltató a betegségből vagy balesetből származott biztosítási szolgáltatások költéseit a biztosítási szervnek akkor köteles megtéríteni, ha ő vagy megbízottja a reá nézve kötelező balesetelhárító vagy egészségvédő óvrendszabályt vagy óvintézkedést nem foganatosította, illetve a biztosított betegséget vagy balesetét szándékosan idézte elő.

E jogszabály szerint a baleset

üzemi jellege megállapításánál a nyugdíj rendszabályok rendelkezései az irányadók. Ez a jogszabály azt mondja, hogy üzemi baleset a munkaviszonyból folyó kötelezettségek teljesítésével összefüggésben az üzemen belül vagy az üzemen kívül bekövetkezett baleset. Egy másik idevő jogszabály szerint pedig üzemi baleset az a baleset is, amely a dolgozót munkába vagy onnan lakására (szállására) menet éri.

Olvasónk esetében kétségtelen a közölt tényállás szerint, hogy sérülése nem a munkaviszonyból folyó kötelezettségeinek a teljesítésével függött össze és úti balesetnek sem minősül, mert a baleset akkor szenvedte el, amikor a munkába je már befejeződött és a munkából lakására menet az útját megszakította, az üzletbe bement, ott italt, verekedett be és bocsátkozott. Az ilyen körülmények között elszendvedt baleset már az üzemi baleset körén kívül esik. Olvasónknak az üzemi balesetet alapított igénye tehát nem jogszerű.

Milyen költségeket lehet beszámítani a lakbérbe?

Több olvasónk érdeklődik az iránt, hogy mikor tarthat a bérlet igényét arra, hogy az általa végzett munkák költségeit beszámíthassa a lakbérbe?

A vonatkozó jogszabályi rendelkezés szerint a bérlet a költségei 75 százalékát beszámíthatja, ha a bérbeadó előzetes hozzájárulással és külön jogszabályban meghatározott esetekben hatósági engedéllyel lakást létesített vagy állított helyre.

A bérlet a teljes költséget akkor számíthatja be, ha a lakás átadásakor fennálló hibák, hiányosságok kijavításáról a bérbeadó helyett gondoskodott és a bérbeadó terhelő olyan nagyarányú átalakítási munkát végzett, amelynek költségét egy összegben nem követelheti. A bérlet a beszámítási jogát a munka befejezésétől, illetve ha azaz kapcsolat

ban külön jogszabály szerint használatba vételi engedélyt kell kérni, a használatbavételi engedély megadásától számított egy év alatt kérheti a bérbeadótól. A határidő elmulasztása a beszámítási jog elvesztését vonja maga után. Ha a bérbeadó a beszámítási jogosságát nem ismeri el, vagy az összeget kifogásolja, illetve a kérelemre 15 nap alatt nem nyilatkozik, a bérlet a bírósághoz fordulhat. Bérbeszámítás esetén is fizetni kell azonban a lakbér 25 százalékát.

A bérlet esetleges halála vagy a lakásból való elköltözése esetén, vagy bármely olyan esetben, amikor a lakásbérlet egyéb okból megszűnik, a bérbeadó a hátralékos összeget a bérlet részére olyan részletekben köteles megfizetni, ahogy ezt a bérlet a lakbérbe beszámíthatja volna.

Dolgozhat-e ugyanannál a tanácsnál a férj és a feleség?

Kérdés: Dolgozhat-e a tanács szakigazgatási szervénél az a feleség, akinek a férje ugyanennél a tanácsnál tanácselnök-helyettes?

A Munka Törvénykönyvének végrehajtásáról a tanácsoknál a Minisztertanács Tanács Hivatala elnökének utasítása rendelkezik.

Ez az utasítás a felvett kérdés vonatkozásában azt tartalmazza, hogy nem alkalmazható a tanács szakigazgatási szervénél az a dolgozó, aki ugyanazon tanácsnál a tanácselnöknek, tanácselnök-helyettesnek, vagy a végrehajtó bizottság titkárnak, a járási hivatal és a területi hivatal elnökének, elnökhelyettesének vagy ugyanazon szakigazgatási szervénél a szakigazgatási szerv vezetőjének vagy helyettesének hozzátartozója.

Ebből a szempontból hozzátartozónak kell tekinteni az egyenesági rokonokat és annak házastársát, élet-társát, az örökbefogadott és a nevelőszülőket, az örökbefogadott és nevelt gyermekeket, a testvért, a házastársal és élet-társal, a házastárs egyenesági rokonát és testvérét, valamint a testvér házastársát.

Olvasónk tehát ezen rendelkezés értelmében nem alkalmazható annak a tanácsnak a szakigazgatási szervénél, ahol a férje tanácselnök-helyettes.

Munkaruha és a heti pihenőnapon végzett munka díjazása

Sz. A. debreceni olvasónk kérde, hogy a nyugdíj megállapításánál az átlagkereset szempontjából figyelembe veszik-e a munkaruha értékét. R. P. derecskei olvasónk pedig ugyanarról a munkahelyről azt kérdezi, hogy hogyan történik a heti pihenőnapon végzett munka díjazása?

A vonatkozó jogszabályi rendelkezés szerint a munkahelyen munka-időn kívül is viselhető egyenruha (szolgálati ruha vagy egyéb) könyvelési értéke kétharmadának időarányos részét kell figyelembe venni a nyugdíj megállapításához szükséges munkabéreltől kiszámításánál akkor, ha azt a dolgozó térítés nélkül kapja. Ha térítést fizet, akkor a térítés összegével csökkentett részt kell a fentiek szerint beszámítani. Nem tekinthető viszont munkabéreként figyelembe vehető természetbeni juttatásnak a munkaruha, valamint a védőöltözet pénzbeni értéke.

A másik kérdéssel kapcsolatban a jogszabály úgy rendelkezik, hogy a

szabadnap és a heti pihenőnap nem azonos fogalmak. A heti pihenőnap a dolgozó hetenkénti hosszabb, legalább 24 órás pihenését szolgálja. Hetenként a dolgozót csak egy pihenőnap illeti meg. Ha e napon munkára berendelik és helyette másik pihenőnapot nem adnak, a végzett munkadíjat 100 százalékos pótlékkal kell kifizetni. Ahol pedig a hetet hat napnál kevesebb idő alatt dolgozzák le, ott a dolgozóknak a heti pihenőnapon felül szabadnapjuk is keletkezik. Ez azonban nem általános mint a heti pihenőnap.

Ebből következik, hogy a szabadnapon (szabad szombat) végzett munka az érvényes szabályok más rendelkezése hiányában munkanapon történő munkavégzésnek minősül. Ez azt jelenti, hogy az e napon végzett munkát a túlmunka szabályai szerint kell rendezni és díjazni is.

Ez azt jelenti, hogy az első két órára 25 százalékos pótlék, a további két órára 50 százalékos, az ezt meghaladó időre pedig 100 százalékos pótlék jár.

Az út hosszú, a időm, hogy mást is jában. Idézem az e szélyes". Csak így, lyes. A régi, ócska kiáltó jel. Nem nosz

De mellette eg mert az automatik tom, hat hiba van e ékezet és egy felku irt használati utasit csiban nyolc-tíz ill. Sorozatos trehá

Nehéz helyzetben részt vettem — Szabó rint — az „alacsony tisztántúli amatőrfilms is nyertem, amiről emlékezik meg. Még szant, hogy helybenni degradáló kijelentés tájegységünk gyenge. lány filmet láthattunk sen, de ismerem a től filmjeit is, és bátran tem, hogy nem kell nünk.

Sajnos a kritika, egy li „alkotást” is példáz címmel mutatták be. Sándor (az egyik zsűri repel. (Ezzel csak a hangsúlyozni, hogy m jobb film, amin az e is szerepel.)

A szemle utáni ki téptem az oklevelet, hogy nem értek egye

Van-e enné ram? Elképze sabb hitvallás si körben, m ember?

— Nem egy mot fogalmaz tároztuk, hog mében végez kánkat, hanc celt, mely a közeit is meg te a beszélge II. sz. Szocial toja.

Az irodába mes székeken mellett, mely különböznek nak berendez

— Mindent az új környezet után fellépő genkedést májuk, s az új az otthon re Köztudott, ho jelentős része mában kényet addigi életvünk, hogy i lójanak a t ringésbe. Ne e lői legyenek maguk módj vevői és alak

Vasvári D szerkesztőség meg. Egyik k hiranycgot h dig elbeszél lérol. Késő hogy ő s a s kója. Meglep hogy nem ig ottaniakat. D volt a vitalit ne van a kor mindenről vé el is mond.

Erről a tal követő csodá gatónak is be — Való ig

HIBÁS SOROZAT

Az út hosszú, az újságban pedig kevés az olvasnivaló. Így jutott időm, hogy mást is olvassak a Budapest—Debrecen gyorsvonat kocsijában. Idézem az egyik figyelmeztető tábla szövegét: „Kihajolni veszélyes”. Csak így, felkiáltó jel nélkül, úgy látszik, mégse olyan veszélyes. A régi, ócska kocsik figyelmeztető tábláján még ott volt a felkiáltó jel. Nem nosztalgiból mondom.

De mellette egy másik ütődött mondat: „Ablakot ne nyisd ki mert az automatikus nyomoszellőzés nem működik”. Ha jól számolom, hat hiba van egyetlen mondatban! Egy névelő, egy vessző, három ékezet és egy felkiáltójel hiányzik. Különbön értelmes. A vészfékhez irt használati utasításon a felkiáltó jelek szintén hiányzanak. Egy kocsiban nyolc-tíz ilyen tábla. Új, modern kocsi, sorozatban készítették. Sorozatos trehánytság az édes anyanyelvvvel szemben!

(ablonczy)

VÁLASZ A NAPLÓ CIKKÉRE

AMATŐR FILMEK

Nehéz helyzetben vagyok, mert részt vettem — Szabó Balázs szerint — az „alacsony színvonalú” tisztántúli amatőrfilmszemlén. Díjat is nyertem, amiről a kritika nem emlékezik meg. Még inkább bosszant, hogy helybenhagyja a zsüri degradáló kijelentését, hogy a mi tájegységünk gyenge. Igaz, sok lány filmet láthattunk a zsűrizésen, de ismerem a többi tájegység filmjeit is, és bátran kijelenthetem, hogy nem kell szégyenkezniük.

Sajnos a kritika, egy kritikán aluli „alkotást” is példáz, „Alkotunk” címmel mutatták be, amin Boglya Sándor (az egyik zsűritag) is szerepel. (Ezzel csak azt szeretném hangsúlyozni, hogy mindig az a legjobb film, amin az ember önmaga is szerepel.)

A szemle utáni kiértékelésen elnéptem az oklevelet, jelezvén azt, hogy nem értek egyet a zsűri de-

radáló kijelentésével, mert Debrecenben Nagy László János nem egy országos szemle díjnyertes. Mostani alkotása is több méltatást érdemelne, és ami a Szovjetunióról szól, az még nem biztos, hogy „sematikus”!

A szolnoki tájegységről is túl erős a kritika! Így nem lehet támogatni lelkes fiatalokat, akik időt, fáradságot fordítanak olyan célra, ami megbecsülendőbb, mint a tiki-taki.

Végül igen sajnálatos, hogy mint kezdő amatőrfilmes, a kritika meg sem említi filmjeim címét (két filmemet is vetítették, a közönség lelkes tapsa több nekem minden tudálékos kritikánál!), így tovább nem haladhatunk, ha szándékunkban áll, hogy hazai pályán is sikerrel szerepeljünk, és az ország előtt is...

Borbás László
amatőrfilmes

Dante-kiállítás a Kossuth Lajos Tudományegyetemen*

Egyetemünk könyvtára Dante Alighieri halálának (1321. szept. 14.) 650. évfordulójára szemléletes kiállítással hódol a nagy költő emléké előtt. Néhány évvel ezelőtt, 1965-ben világszerte születésének hetvenzados jubileumi ünnepségei folytak. Mi indokolja ezt a bámulatos költői halhatatlanságot, az egyre növekvő hírnevet, a vele foglalkozó, ma már áttekinthetetlen irodalmat? Az a középkori világnézet, amelyből a dantei életmű fakadt, a modern ember számára a hitelét veszítette; az a fizikai—asztrolómiai világkép, a ptolemaios, amely a Divina Commedia struktúráját szolgáltatta, régen túlhaladt igazság; az a világpolitikai rendszer, amelynek érvényesüléséért Dante életét kockáztatta, halála után néhány évtizeddel tökéletes utópiának bizonyult. Mi tartja hát életben a nagy művet? Nyilván a művészet hatalma, Dante teremtő lángelméjének ereje, egyetetlen és felemelkedhetetlen szintézisbe tudta sűríteni kora minden mondanivalóját és ezt emberileg tudta érdekeltté tenni. Az „isteninek” nevezett nagy műben mindmáig az „emberi” a lenyűgöző.

Költőnk világhírnevéről az 1965. év egyik nagy kiadványa, a *Dante nel mondo* adott számot. Ebből csak egyetlen bibliográfiai adatot idézek. Az 1921-es jubileumot megelőző 118 év alatt az angol irodalomban átlagosan négyvenként jelent meg új Dante-fordítás, 1921 és 1965 között pedig másfél évenként. Ez a kiváló tanulmánykötet nyújt áttekinthető képet az igen kiterjedt orosz és szovjet Dante-irodalomról. Az orosz nyelv a világ egyik legtekintélyesebb Komédia-fordítását mondhatja magáénak, a Lozsinszkijét.

Egy kiállítás megnyitója nem alkalmas Dante költészetének, művészi nagyságának ismertetésére. Két tárgykört érintek csupán. Először Dante és a művészetek kapcsolatairól szölok, hiszen a kiállítás

illusztrációs anyaga megérdemli és meg is kívánja az ilyenfajta tájékoztatást. Már a XIV. században, a költő halála után megindult a rendkívüli gyorsasággal szaporodó Komédia-kéziratok díszítése, minialása. E tekintetben mi is gazdagok vagyunk, mert a budapesti Egyetemi Könyvtár tulajdonában van az a XIV. századi Dante-kódex, hajdan a Corvina egyik darabja, amelynek szép illusztrációi a kiállításon is láthatók. A trecento művészei is bátran merítették ihletet a nagy firenzei roppant népszerű művéből, így Andrea Orcagna a firenzei Santa Maria Novella templom óriási freskóihoz. A XV. században tovább növekedett a művészi érdeklődés, hiszen a humanizmus hamarosan ösvét avatta Dantét, s különösen az anyanyelvű költészetnek utol nem érhető mintáját látta benne. Nem kisebb művészek foglalkoztak vele, mint Michelino (Firenze, Dócc), L. Signorelli (Orvieto) és Botticelli, akinek gyönyörű karcai a korabeli Dante-illusztrációs csúcspontját jelentik. E századba tartozik az a gyönyörűen kifestett Dante-kézirat, amely az urbinói herceg számára készülvén, máig e város nevével viseli. Ennek képei láthatók a Babits-fordítás Révai-féle díszkiadásában. A virágzó reneszánsz művészei közül mind Leonardót, mind Raffaellót foglalkoztatta Dante, az utóbbi csodálatos vatikáni faliképein kétszer is ábrázolta a bámult költőóriást (*Disputa, Parnassus*). Legtartósabban Michelangelót befolyásolta, akinek jelleme, szenvedélyes temperamentuma és monumentális művészi akarása volt rokon Dantéval. Az *utolsó ítélet* Sixtus-kápolnai freskójának alsó része megőrzi az erőtlen tolmácsolja a *Pokol* Charon-jelenetét. Michelangelo több szonettben is kifejezte nagy honfitársa iránt érzett hódolatát.

A XVII—XVIII. század Dante népszerűségének hanyatlását mutatja, különösen a felvilágosodás kora. Goethe hűvös tartózkodással, sőt ellenérzéssel beszél róla. A világirodalom legnagyobb költőinek élére a romantika emelte. Innentől fogva mind Dante életművének tudományos magyarázata, mind képzeletvilágát áttele rohamos gyorsasággal nő, különösen a német és francia, majd hamarosan az angol nyelvterületen is. Ekkor ismert meg Dantét Közép- és Kelet-Európa is. A német, francia és angol klasszicizáló művészi irányoknak, de a romantikus festészetnek is kedvelt témakörre volt a Dante-illusztráció vagy a dantei ihlet (Flaxmann, Carstens, Cornelius, Blake, Delacroix, Feuerbach). A késői romantikus Dante-illusztráció mindmáig legnépszerűbb mestere a francia G. Doré. Az angol prae-

reffaellita költő- és festőiskola Dante ihletében nőtt fel, vezető mestere, Dante Gabriele Rossetti (nevét is róla kapta!) alkotta meg a Vita nuova legszebb illusztrációit, ezek láthatók az 1921-es Ferenczi-féle fordításban. A feladat mindmáig igazolja a művészetet, 1969-ben Rómában a legmodernebb, szinte avantgarde modorban illusztrált Komédia-kiadást ismerhettem meg.

Dante első magyar irodalmi említése 1510 tájáról való, s a *Könyvecske a szent apostolok méltóságáról* c. kódexünkben fordul elő, amely egy XV. századi velencei mű magyarázata, és ügyesen tolmácsolja a Paradicsom néhány sorát. Az apró adatokat Kaposi József, a legnagyobb magyar Dante-kutató gyűjtötte össze (1911), s az utókor számos újabbal egészítette ki. Ilyen adalék pl. Szepsi Csomór Márton, a híres utazó egy Dante-utalása *Útvari scholájában* (1623). A Dante-irodalom nagy fellendülése nálunk is a romantika korára esik: első igaz értejtő Toldy Ferenc volt (noha már Csokonai olvasta!), első fordítója Császár Ferenc, aki a *Vita nuova*-t adta magyarul (1854). Arany János a nagy olaszról írt legtekintélyesebb vers szerzőjeként szerepel, az ő *Koszorúja* adott beszámolót az 1865-ös jubileumi ünnepségekről s hozta Pulszky Ágostnak a maga korában színvonalas tanulmányát. A mindmáig legszebb Dante-esszé Peterffy Jenő írta (1886). Dante fordítói közül Bálinth Gyula, Angyal János, Szász Károly, Radó Antal, Zsigány Árpád, Gárdonyi Géza, Cs. Papp József, Kenedy Géza nevét említhetjük; modern költőink közül Rónai Mihály András és Weöres Sándor tettek közre fordítás kísérleteket. A magyar dantológia nagy teljesítménye volt Dante összes műveinek Kardos Tibor szerkesztette kiadása (1963), valamint az 1965-ös Dante-emlékkönyv. Az előbbihez hasonló vállalkozás, tudommal, csak francia és spanyol nyelven jelent meg.

Kiállításunk csak a könyvtár saját anyagából készült; ez indokolja bizonyos hiányait, minthogy Debrecenben nem folyt ilyen irányú rendszeres gyűjtés. Az is becses azonban, amink van, s gazdag tanulsággal szolgál az irodalom és a művészet kedvelőinek. Illesse köszönet a könyvtár szép egyikezetét, hogy Dante-bemutatójával — Dürer és Liszt után — az emberi művelődés egyik óriását hozza emberközelbe, s remélem, hogy a látogatók érdeklődésükkel fogják ezt viszonzni a maguk javára.

* A kiállítás 1971. szeptember 23-án elhangozt megnyitójára.

Bán Imre

KÖNYVJELZŐ

ALAIN ROBBE-GRILLET:

ÜTVESZTŐ

A francia „új regények” egyike az „Ütvesztő”. A kisregény tartalmát egy mondatba sűrítve a következőképpen lehet összefoglalni: egy katona bojlongása egy kisvárosban egy téli estén és éjszakában. A határozatlan névelő használata ezúttal megfontolt és szándékos. Ugyanis sem a katonának, sem a kisvárosnak egyetlen jellegzetes tulajdonsága nincs. A katona egy csomagot visz a hóna alatt, bojlong, egyébként nem csinál semmit. Nem gondolkodik, alig beszél, nincsenek érzelmei sem.

Amikor az ember olvassa ezt a regényt, észbe jut Huxley megállapítása: „Semmi sem haladja túl a modern művészetet, ha arról van szó, hogy kiterlizsálják az életet a mindenségéből.” Bizonyos, hogy Alain Huxley nem Robbe-Grilletre gondolt, de az is bizonyos, hogy megállapítása tökéletesen ráillik az „Ütvesztő”-re, amely talán nem is regény, hiszen a regény általában az emberről, az emberi viszonylatokról szól. Nem, ilyesmirel szó sincs ebben a könyvben. Nem az emberek uralkodnak a tárgyak fe-

lett, hanem a tárgyak az emberen. Teljes a tárgyak uralma. Jobban megismerjük a katona bakancsát, mint magát az embert, aki viseli. A tárgyak és az emberek összefüggéstelen, vak és céltalan egymásmellettségben tűnöznek fel a könyv lapjain. Robbe-Grillet a fényképező lencse tárgyilagosságával szemléli és írja le a dolgokat — az ember csupán az egyik közülük — de a fénykép ezerszer hübb az ő írásainál.

Az irodalomtörténet az embert óvatosságra készíti, ha új formákról kell véleményt mondania — gondoltunk csak Victor Hugo, Flaubert, Zola, Joyce, Proust fellépésére —, de ennek ellenére is csaknem bizonyosan meg lehet állapítani, hogy Robbe-Grillet „Ütvesztő”-jének csupán a pillanatnyi divat adhatott jelentőséget. Véleményem szerint az embertől való elfordulás dokumentuma ez a könyv, formai játék, az emberi értelem és az emberi érzelmek megtagadásának ütvesztője. (Kriterion)

Gr.

„Életet az éveknek...”

Van-e ennél emberibb program? Elképzelhető-e céltudatosabb hitvallás olyan foglalkozási körben, melynek tárgya az ember?

— Nem egyszerűen programot fogalmaztunk, mikor elhatároztuk, hogy ennek szellemében végezzük majd munkánkat, hanem kijelöltük a célt, mely a megvalósítás eszközeit is meghatározza — kezdte a beszélgetést a debreceni II. sz. Szociális Otthon igazgatója.

Az irodában ülünk kényelmes székeken, modern asztalok mellett, melyek semmiben sem különböznek az otthon lakóinak berendezési tárgyaitól.

— Mindent elkövetünk, hogy az új környezetbe való kerülés után fellépő természetes idegenkedést mihamarabb feloldjuk, s az új lakók bevonjuk az otthon rendszeres életébe. Köztudott, hogy az idekerülő jelentős része valamilyen formában kénytelen volt szakítani addigi életével, és a mi feladatunk, hogy itt újra bekapcsolódjanak a természetes vérkeringésbe. Ne csak passzív szemlélői legyenek a világnak, de a maguk módján részesei, résztvevői és alakítói is.

Vasvári Dezső bácsival a szerkesztőségben ismerkedtem meg. Egyik kollégámat várta — és addig elbeszélgettünk mindenféléről. Később tudtam meg, hogy ő is a szociális otthon lakója. Meglepődtem, mert valahogy nem így képzeltem el az ottaniakat. Dezső bácsi maga volt a vitalitás, pedig már benne van a korban, tájékozott, és mindenről véleménye van, amit el is mond.

Erről a találkozásról, s az azt követő csodálkozásról az igazgatónak is beszámoltam.

— Való igaz, hogy a külső

szemlélő számára meglepő a mi mai életünk. Az emberekben még él a rossz emlékü „szegényház” képzete, pedig hol vagyunk már attól! Az állam milliókat áldoz évente arra, hogy a tisztességben megöszülteknek, akik hajlott korukra el-tartó nélkül maradtak, legyen hol lelélniük öregségüket gondatlanul. Mi azonban nemcsak a korukat akarjuk meghosszabbítani azzal, hogy lehetőségeinkhez mérten jó körülményeket biztosítunk, hanem feltett szándékunk, hogy ezeket az éveket aktívan, a külvilággal aktív kapcsolatban töltsék el.

Sok-sok számadatról számolhatnánk itt be, melyeket magam is átböngésztem, de inkább olyan érdekességeket mutatnék be, mely izelítőt adhat a bentfolyó tudatos munkáról.

Gyakorta hívunk vendégeket. Ezzel egyrészt az érdeklődést is felkeltik az otthon munkája iránt, másrészt igyekeznek el-ozlatni a téves elképzeléseket. A „Nyitott kapuk hete” alkalmából bárkit szívesen fogadunk, legyen az hozzátartozó vagy egyszerű érdeklődő. Gyakori vendégeiként említik Sárközy Zoltán színművészt, aki verseivel egy-kettőre kedvencé lépett elő. Talán teljesebbé teszi a képet, ha említést teszünk a belső tárlatvezetés-ről.

A közös programokon túl azonban lehetőséget biztosítanak arra is, hogy ki-ki félrevonulhasson emlékeivel, gondolataival. „Intim sarok”-nak nevezzük az épületnek azt a részét, ahol az öregek kedvükre üldögélhetnek, tűnődhetnek életükről. Jól felszerelt könyvtár és folyóiratanyag egészíti ki a képet.

Nincsenek egyeüül. Vállalatok, intézmények és úttörőcsapatok látogatják őket rendszer-

esen, kedveskednek a lakóknak, s azok örömmel fogadják őket.

Kedves, hangulatos rendezvények színhelye gyakorta az otthon. A közös éneklések, fel-olvasások, a vendégek műsorai, ajándékai mind-mind jó emléket hagynak az ott lakókban, s ők is szívesen mesélnek önmagukról, régi életükről, szokásaikról. Nem egy néprajzi érdekesség került úgy az értők tudomására, hogy a lakók el-mesélték régi szokásaikat, ismert vagy ismeretlen meséiket, s a dolgozók feljegyezve azt továbbították a néprajzi intézet-be.

Hallgatom az igazgató beszámolóját. Kedvesen kötetlenül beszél, de megfogalmazásai, definíciói mindenkor precízek, pontosak. Munkájukat tudományos igénnyel végzik. Tapasztalataikat csak nagy ritkán publikálhatják, pedig rendkívül érdekes és fontos ismereteket tudnának nyújtani az öreg-keri pszichológiára és népművelési munkához. Érdemes volna felfigyelni rájuk.

Feltétlenül meg kellene próbálkozni azzal, hogy a város néhány „öreg klubja” fel-venné a kapcsolatot az otthon lakóival. Nagyon tartalmas foglalkozásokat lehetne tartani közösen, mert sok közös gond és probléma lelhető fel a korabeli egyetemen túl is.

Számtalan érdekességről írhatnék még, mert az otthon munkája bővelkedik ezekben. Engem azonban a jó közérzet ragadott meg elsősorban, ami az otthonban uralkodik. Olyan humanizmus záloga ez, mely már a ma emberére jellemző.

Életet adni az éveknek...

Szép és nemes feladat!

Sáfrán István

NAPSZÁMÍTANI

Ugyanazon szak-... a szakigazgatási... vagy helyettesé-...
pontból hozzátarto-...
teni az egyenesági... házastársát, élet-... fogadót és a neve-... befogadott és nevelt... tvért, a házastársai... házastárs egyenes-... testvérét, valamint...
ezen rendelkezés... alkalmazható an-... a szakigazgatási... férje tanácselnök-

MON VÉGZETT

eti pihenőnap nem... A heti pihenőnap... énti hosszabb, leg-... hénését szolgálja... gozót csak egy pi-... meg. Ha e napon... elik és helyette má-... nem adnak, a vég-... 100 százalékos pó-... tenni. Ahol pedig a... kevesebb idő alatt... a dolgozóknak a... felül szabadnap-...
Az azonban nem...
zi, hogy a szabad-... szombaton) végzett...
nyes szabályok más... nyában munkana-...
kavégzésnek minő-...
li, hogy az e napon... a túlmunka szabá-...
rendezni és díjazni

hogy az első két... os pótlék, a további...
zálékos, az ezt meg-...
dig 100 százalékos

MEK

A KÜSZMÉTÉ SZERZŐDÉSEKET MEGKEZDTEK, KÉRJÜK A TERMELOKET, HOGY SZERZŐDÉSKÜTÉS CÉLJÁBÓL RÁKÖCZI ÚT 3. SZ. ALATT LEVŐ TELEPÜNKT VAGY A MIKEPÉRCSI ÚT 10. SZ. ALATT LEVŐ KIRENDELTSÉGÜNKET KERESSÉK FEL.

DEBRECENI MINŐSÉGI

Szaló KTSZ.

NAGYSZABÁSÚ, MŰSOROS

divatbemutatót

RENDEZ

1971. OKTÓBER 4-ÉN
DÉLUTÁN FÉL 6 ÉS
ESTE FÉL 9 ÓRAKOR

A CSOKONAI SZÍNHÁZBAN.

Jegyek válthatók a színház jegyirodájában.

A Ruháipari Vállalat felvesszük gyakorlati rendelkező hivatásos tehérgépjármű-vezetőt 1 tonnás Skoda gépkocsira. Jelentkezés Bócsa u. 5. Hősök temetője mögött.

Karbantartó kőműves, vasszerkezeti lakatos szakmunkásokat és segédmunkásokat felvesszük a Vasipari Vállalat, Tüzér u. 4.

Gyakorlati rendelkező tehérgépkocsivezetőt keres felvételre a Hajdú megyei Vendéglátó Vállalat. Jelentkezés Debrecen, Ságvári Endre u. 3. Garázs gépkocsieleadónál.

Kőműveseket és segédmunkásokat felvesszük az Ingatlankezelő Vállalat. Jelentkezés Péterfia u. 25. alatt.

Vízszelők azonnali belépéssel felvesszük a Hajdú-Bihar megyei Vegyipari Vállalat hajdúszoboszlói telepe, Dózsa György út 52.

Központifűtőket azonnal felvesszük az Ingatlankezelő Vállalat. Jelentkezés Bőszörményi út 68.

Tűkárnót felvesszük kereskedelmi Vállalat. Jelentkezés Bőszörményi út 68.

Tűkárnót felvesszük gyors- és gépfűrés szükséges. Jelentkezés levélben. „Igazgató mellé” jellegre a Magyar Hirdetőbe, Debrecen.

Mikrobuzsra 5 éves gyakorlattal, D kategóriával rendelkező gépkocsivezetőt, általában esti elfoglaltsággal felvesszük azonnali a Megyei Művelődési Központ. Jelentkezés Vörös Hadsereg útja 28 C. I. em. gépjármű előadó.

A III. kerületi hivatal Debrecen, Szabadság útja 26., házfelügyelői, vagonőri munkakörbe lakáscezárral munkavállalót keres. Korhatár 50 év. Jelentkezni lehet munkanapokon I. em. 28.

Köztisztviselői Hivatal alkalmaz gépkocsivezetőket, portást, rakodókat és úttisztítókat. Jelentkezés István út 122.

A Lőrinci Fonó 15 éven felüli lányok részére felvételt hirdet. 15-16 év közötti lányok részére 1200 Ft havi keresetet biztosítunk. 16 éven felüli lányok részére a betanulási idő 1 hónap, a kereset 1200 Ft. A betanulási idő után 1900-2000 Ft. a kereset. Vidékieket korszerű leányotthonunkban helyezünk el, havi 100 Ft térítéssel. A leányotthon közvetlen a gyár mellett van. Üzemi ebéd napi 4 Ft. Lőrinci Fonó Budapest XVIII., Gyömrői út 85-91. Kérésére részletes tájékoztatót küldünk.

Szerszámgépipari Művek vezérigazgatósága pályázatot hirdet a karcagi gépgyárban betöltendő igazgatói munkakörre. Követelmények gépészmérnöki vagy mérnöki közgazdász oklevél, gépgyártási gyakorlat, politikai és vezetőkészségbeli alkalmasság. A gyár jelenlegi létszáma 360 fő, 60 mFt-os beruházása 1972-ben fejeződik be, 1973-ban újabb 50 mFt-os beruházás kezdődik. 1975-re kb. 700 fő foglalkoztatást tervezünk. Saját iparitanulói üzeme van. Profilja: lemezmegmunkálás, szerszámgépalakítás, tartozékok és vasúti fékszerelvények gyártása. Pályázatot részletes önéletrajzzal és az eddigi tevékenység ismertetésével a SZIM személyzeti főosztályára, Budapest IX., Soroksári út 160. lehet benyújtani.

Gyakorlott autó-, motorszerelő, gépkocsirakodó azonnali belépéssel felvesszük. Jelentkezés Vegyipari Vállalat, Gilányi u. 2. sz. alatt. Telefon: 16-341.

A Kísérleti Fizikai Intézet Bem tér 18. felvesszük iv- és gázhegesztő vizsgával rendelkező általános lakatos. Jelentkezés szombat kivételével 9-16 óráig.

Autószerelőket felvesszük. Belkereskedelmi Szállítási Vállalat Debrecen, Erzsébet u. 17.

Felvesszük hegesztő szakmunkásokat szobán. Szakmunkásképző Intézet, Hajdúnánás.

4 órás gépről keresünk oktatási intézethez Rotaprint stencilgépéhez, lemezzépre. „Október 1.” jellegre.

Bagamér Nagyközség Közös Tanács pályázatot hirdet Almosd községben körzeti orvos állás betöltésére, 1971. november 1-től kezdődően. Az állás javadalmazása a 18.1971. (Eü. K. jún rk.) EÜM-MÜM Msz. együttes utasítás alapján. Lakást biztosítunk. Pályázatot kérjük a nagyközségi közös tanács tanácselnökéhez benyújtani.

Gépirni tudó adminisztrátort keresünk meghatározott időre. ÖMNI talajtan oszta. Bőszörményi út 146.

A Debreceni Ruhagyár takarító-nő keres azonnali belépéssel. Jelentkezés a vállalat munkügyi osztályán.

Dolgozókat alkalmaznak

Esztergyólyost, géplakatos szakmunkást, hűtőgépszerelőt, olajkályha szerelési gyakorlattal felvesszük a Debreceni Állami Gazdaság, Debrecen, Borzán Gáspár u. 90. Úi. Tóth András.

Vizkutató és Fűrő Vállalat debreceni üzemevezetősége azonnali belépéssel felvesszük közgazdászai technikumot végzett könyvelőt, adminisztrátort, gyors- és gépirőnt, autószerelőket, lakatosokat, valamint változó munkahelyekre gépkocsivezetőket, segédmunkásokat. Jelentkezni lehet Debrecen, Monostorpályi út 29. sz. alatt a munkahelyén.

Posta Magasépítési Üzem jó kereseti lehetőséggel kőműves szakmunkást és segédmunkásokat felvesszük. Jelentkezés Galamb u. 16. sz. alatt.

Hegesztő, lakatos, villanyszerelő, esztergyólyos, kőműves szakmunkásokat és segédmunkásokat, a 411. sorozatú pakurátüzelésű mozdonykaszához stabil fűtő vizsgával rendelkező fűtőket — nyugdíjasokat is — alkalmaz a MAV Járműjavító Üzem.

Hajdú megyei Állami Építőipari Vállalat az alábbi munkakörökbe dolgozókat alkalmaz: építőipari technikus végzettséggel statikus szerkesztőt, rajzoló tanfolyamot végzettként, rajzoló munkakörbe, valamint tmk-nak, lemezelő szakmunkásokat, építőipari segédmunkásokat felvételre keres a Hajdúsági Bőrgyár. Jelentkezés Debrecen, Vágóhid u. 3. Őnapos munkahét.

Felvételre keresünk, üzemi munkában felvesszük női dolgozókat, 2 és 3 fős szakos fonalmunkára. Betanított idő 1 hónap. Betanított és segédmunkára férfi dolgozókat is keresünk. Bővebb felvilágosítást kérni lehet a Pamutüzemnél, mely a Főnagyrá Budapest, XI. ker. Bocskai u. 90. munkahelyi oszta.

Felvételre keresünk szaképített, nagy gyakorlattal rendelkező rakatárvezetőt. Jelentkezés ATOMKI, Bem tér 18/C.

Raktárba anyagmozgató segédmunkást, udvari munkást, kazánfűtőt felvesszük a Flnomkötőtáru-gyár Debrecen, Görbe u. 4. sz.

Kőműveseket, éjjelőröket és segédmunkásokat felvesszük a HAJDÚ-SZÖV Vállalat Debrecen, Péterfia u. 18. Jelentkezés Nemes Ferenc műszaki vezetőnél. Berezés megkezdés szerint.

Azonnali felvételre keresünk debreceni gyárunkba gyakorlati rendelkező főkönyvelőt. Jelentkezés életrajzzal. Szék- és Kárpitosipari Vállalat központ, Budapest, XIII., Országbíró u. 19. és XXII. Nagytérenyi u. 224.

A Hajdú-Bihar megyei Tanács Építőipari Vállalat felvesszük jó kereseti lehetőség mellett vb-szerelő, kőműves, víz-gázszerelő, burkoló, villanyszerelő, festő szakmunkásokat, kubikosokat, valamint építőiparban jártas segédmunkásokat. Jelentkezés: Simonffy u. 34., munkahelyi oszta.

Női dolgozókat alkalmazunk takarító-filmkezelő munkakörbe. Jelentkezni lehet MOKEP Kirendeltség, Debrecen, Szoboszlói út 21.

Debreceni Vízművek Vállalat keres azonnali belépéssel villamos-gépkészítő vizsgával vízműtelepi gépész, segédgépészeket alkalmas segédmunkást, vizsgázott fűtőket, portást, éjjelőrt, Vörös Csillag rakodóra gépkocsit és nehézsúlyú gépjárművel jártas munkást. Jelentkezni lehet Kossuth u. 43., munkahely.

A MEZŐPROP debreceni irodája főfoglalkozású és nyugdíjas szerződéses munkásokat alkalmaz munkával előnyben. Jelentkezni lehet egyútt 8-9 óra között, Debrecen, Csapó u. 4. III. em. 51.

Gépkocsivezetőket és segédmunkásokat vesz fel a Debreceni AFESZ, Hatvan u. 67. munkahely.

Felvesszük gyakorlati rendelkező gépirőnt és áruátvevői munkakörbe mezőgazdasági technikum végzettségű férfit. BARNEVAL, Diószegi út 1.

Felvételre keresünk vizsgázott gázfűtésű kazánkezelőket, kompresszorkezelőket, férfi segédmunkásokat betanított munkakörbe, bőrgyártáshoz jó kereseti lehetőséggel. Tmk-műhelybe segédmunkásokat, őnapos munkákat. Jelentkezés Hajdúsági Bőrgyár Debrecen, Vágóhid u. 3.

Női és férfi segédmunkásokat, udvartakarítókat felvesszük. Hűtőház Debrecen, Diószegi út 3.

A Gabonafeldolgozó és -feldolgozó Vállalat hajdúböszörményi körzeti üzeme áruforgalmi ügyintézői munkakörbe érdeklődni rendelkező munkaeöltő alkalmaz. Nagy gyakorlati rendelkező előnyben. Jelentkezni lehet személyesen a körzeti üzem vezetőjénél, Peőfi u. 30.

Nyugdíjas lakatosokat és villanyszerelőket felvesszük tmk-munkára. Debreceni Patyolat, Széchenyi u. 70.

Felvételre keresünk érettségivel rendelkező bérsművelőket, fizetés megegyezés szerint. Jelentkezni lehet a MEK Vállalat Debrecen, Széchenyi u. 22. sz. alatt, a pénzügyi osztályon.

A HAJDÚBÖSZÖRMÉNYI GÉPIAVÍTÓ ÁLLOMÁS

ESZTERGÁLYOS, GEPLAKATOS, SZERSZÁMKÉSZÍTŐ LAKATOS, HEGESZTŐ ÉS VILL. TEKERCELEŐ SZAKMUNKÁSOKAT, VALAMINT SEGÉDMUNKÁSOKAT AZONNALI BELÉPÉSEL FELVESSZÜK.

JELENTKEZÉS A HELYSZÍNEZEN.

keresünk kőműveseket, ácsokat, kubikosokat, segédmunkásokat — 16 éves kortól is. Jelentkezés az

APRILIS 4. KTSZ
munkahelyi osztályán,
Budapest VIII., Auróra u. 23.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy drága édesanyam, anyósom, testvéreim, nászasszonyom és rokonunk

ÜZV. TULTÉSSY JÓZSEFNE
életének 81. évében elhunyt. Felejtéssel halottunkat október 4-én délután fél 3 órakor fogjuk a Kőstemető II. o. ravatalozójából az adventista egyház szertartása szerint nyugalomra helyezni.

A gyászoló család
Lakás: Malvin u. 42.

Tudatom mindazokkal, akik ismerik és szeretik, felejtéssel halottunkat október 4-én délután fél 3 órakor fogjuk a Kőstemetőben, XIII. tábla, kiűlőn sírhely. A oldal 2. sor, 1-es sírhely.

Ezúton mondom köszönetet a szíves megjelenésükért.

Bánatos férje, gyermekei és a gyászoló család
Lakás: János u. 47.

Mélyen megrendülve tudatjuk, hogy szeretett testvéreim és jó rokonunk

CZINEGE ILONA
nyugdíjas
rövid szenvedés után elhunyt. Szeretett halottunkat október 4-én, hétfőn délután fél 2 órakor helyezzük örök nyugalomra a Kőstemető II/A. ravatalozó termébe, a római kat. egyház szertartása szerint.

Testvérel
Lakás: Slnay Miklós u. 21.

Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy szeretett jó édesanyám, nagyamám, anyósném és rokonunk

ÜZV. PAPP LÁSZLÓNE
Kiss Julianna
placi gyümölcsárus
életének 72. évében, 1971. szeptember 28-án, súlyos betegsége miatt váratlanul elhunyt. Drága halottunkat október 4-én, hétfőn délután 11 órakor a Kőstemető I. o. ravatalozójából fogjuk örök nyugalomra helyezni.

A gyászoló család
Lakás: Monostorpályi u. 46.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a legjobb férj, édesapám, anyósném, testvérem és jó rokonunk

ID. NAGY JÁNOS
cementgyári nyugdíjas
f. hó 25-én, 64 éves korában váratlanul elhunyt. Drága halottunkat október 4-én, hétfőn délután 11 órakor a Kőstemető I. o. ravatalozójából fogjuk örök nyugalomra helyezni.

A gyászoló család
Lakás: Debrecen, Dusek u. 10.

Súlyos vesztés érte a Szarvasi Óvónölképző Intézetet. 1971. szeptember 28-án, 62 éves korában elhunyt

DR. SZAKÁCS GYURGY
Inlézeti tanár, az oktatásügy kiváló dolgozója, a „Jubileumi emlékeim” tulajdonosa.

A gyászoló család

Ezúton mondom köszönetet minden kedves rokonunknak, jó ismerősöknek és mindazoknak, akik szeretett halottunkat

ÜZV. CSIGE FERENCNE
Nagy Julianna
temetésén megjelentek, ravatalára virágot, koszorút helyeztek, és fájdalomunkban résztvevő szívvel osztottak.

Bánatos szülei és a gyászoló család
Lakás: Kéttalom u. 7.

Mélyen megrendülve tudatjuk, hogy szeretett jó fiunk, édesapám, unokám, unokatestvéreim és rokonunk

IFJ. LEVAI ZOLTAN
géplakatos
34 éves korában, tragikus körülmények között elhunyt. Felejtéssel halottunkat október 4-én, hétfőn délután 3 órakor helyezzük örök nyugalomra a Kőstemető I. o. ravatalozó termébe, a római kat. egyház szertartása szerint.

Bánatos szülei és a gyászoló család
Lakás: Béni tér 28.
Részvétlítőatásokat mellőzését kérem.

Fájdalomtól összetört szívvel tudatjuk, hogy felejtéssel halottunkat október 10 órakor helyezzük örök nyugalomra a Kőstemető I. o. ravatalozójából a római kat. egyház szertartása szerint.

Bánatos férje és a gyászoló család
Lakás: Bem tér 28.
Részvétlítőatásokat mellőzését kérem.

Sportközgyűlés

A megyében működő sülettek közül nyolc maradt, és küldöttség választott. A nyolc sportkör: Borsos TSE, Egykői TSE, Gyár, Újiráz, Létavértes, Teér, Nyírábrány, nánási Vörös Meteor. Ő vasárnap tartja közgyűlést. Hét nap múlva sületnél lesz közgyűlés.

D. Bocskai Wismut 5,5

MA KEZDŐD A BIRKÓZÓ

A fegyveres erők napból a D. Honvéd Bocskai csapata a Bocskai nemzetközi versenyen NDK-beli Wismut Ausvel. A mérkőzést megnyerték, mégpedig 5-0 arányban. A versenynek a segítikere volt a kaptással jutalmazott szecsapások részvevői.

A birkozó sportág zett az ideje a csapatok delmek elkezdésével a D. Honvéd csapatában az NB II-be nek. Ebben az osztály vasárnap kerül sor a lóra. A DVSC Újpest az U. Dózsaival és VTK-val (az NB II. B-tes versenyek között a TTK Dunaujvárosban is versenyen). Az A-csoport a D. Honvéd Bocskai délután és vasárnap Debrecenben mérkőzik iskola tornateremben tes versenyen. Ebben a dióban a Bocskai D. Dózsa, az Egri Berc zincbarcai Vegyes és debreceni kétnapos vasárnapon.

A két debreceni csapat a csapatbajnokság tes versenyén is részt vesz. Tóth, Olivett, Fodor, Jambor, Fodor I., Sub Nagy, Kovács, Szabó, Bocskai, Trauzl, Vap Tóth, Porteleki, Petresz keres. Tartsika, Pá Csokai sérülése miatt a csapat rendezésére.

Oktober 2. szombat
Birkózás

Petőfi Általános Iskola me 16 óra: A kötöttfogású első fordulóban a D. Honvéd Bocskai és Egri Berc Kazincbarcikai vegyesével, a D. Bocskai rendezésében.

Kézilabda
Kinizsi pályán 16.15 óra: nizi-Bójt (női megye Bartha). — BIJOGAL-pá BIOGAL 1.—Tisza Cipő Kiss S., Tanító).

Kosárlabda
Felsőfokú Epítőgépészekum tornaterme, 17 óra: Leninváros NB III-tes mérkőzés.

Labdarúgás
MGM nagyerdő pályán MGM Vasas—Szegedi V NB II-es bajnoki mér Volán pályán, 15 óra: 6. D. Ruhagyár (Debrecen) DEAC-pályán, 15 óra: Finommechanika (Nagykas) — TITÁSZ-pályán, vezíróda—Fűtőház (Cárdi) Szakszervezeti b közelek.

Spartacus pályán, 13. óra: Ingatlankezelő Építőké pályán, 14. Szabó 14 óratól: Kispályás b közelek.

Teke
Hajdúnánási pályán, 14 óra: D. Bocskai és Kősvény megyei csapatok között.

Oktober 3. vasárnap
Asztalitenis
Eletmiserizipari Techni-terme, 8 óra: Debrecen férfi, női II-III. osztály bajnoksága, a városi sz rendezésében.

Atléтика
Egyetemi sporttelep, 14 óra: rások közti atlétikai csapás második fordulója.

Birkózás
Petőfi Általános Iskola me, 9 óra: A kötöttfogású csapatbajnokság első fordulója. D. Honvéd Bocskai, Egri Berc Kazincbarcikai vegyesével, a D. Bocskai rendezésében.

Kézilabda
Dózsa Kisstadionján, 14 óra: Dózsa—Rába ETO (Szendrői). Férfi NB I-tes mérkőzés. — Építőké pályán, 14 óra: D. Bocskai—Hajdú Vasas Júsági. (Pántyó). — 10 óra: tók—Miskolci Vörös M

NAPILÓ

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

1971.
október 2.,
szombat

Készül a DIK új házirendje

Korszerűbb házfelügyelőség és csendrendelet

A napokban Budapestre érkezett a városok ingatlanközvetelő és -értékesítő vállalatának vezetői. A feladat az volt, hogy az új helyzetnek megfelelően a bérházak házfelügyelőségét alapbázisát megváltoztassák, rendezzék a házfelügyelői problémákat, és — ami tiszteket érint — gondoskodjanak a bérházakban a csendrendelet betartásáról.

Abban állapodtak meg az értekezleten, hogy minden vállalat, így a DIK is elkészíti a követelményeknek megfelelő javaslatát. A városokból összegyűjtött javaslatokat elbírálják, és a legjobb javaslatot felhasználásával készítik majd el a korszerű, új házirendet, amely hivatalosan megszűntetni a ma még található, sok kellemetlen-séget. A DIK már készíti is javaslatát az értekezletre. Az illetékesektől kapott tájékoztatás szerint ez év végére várható a végleges rendezés, az új házirend megalkotása.

Sok ezer bérlőt érint ez a probléma. Szerepel a készülő házirendben a gépkocsitartás is. Lehet-e a bérházak udvarán gépkocsit tartani, motorját bejártatni, parkírozni, garázst építeni. Sok vitára ad okot

Debrecenben a bérházakban tartott kutyák ügye. Az új házirend ezt is szabályozza. Nem egységes a bérházaknál a kapuzás sem. Szabályozni kell a házfelügyelők feladatát. Felmerült egy olyan javaslat, miszerint olyan házfelügyelőket alkalmazzon a házfelügyelőség, akik megfelelő szakmával rendelkeznek víz-, villany- és egyéb szerelési ügyekben, hogy az adódó hibákat azonnal el tudják hárítani. Ilyen módon a lakók panaszai gyorsabb orvoslást kapnak és a DIK-nek is kevesebb költségbe kerül a hibaelhárítás.

Az érvényes házirend szerint a lakbérfizetést két részletben lehet teljesíteni, az új jogszabály szerint azonban már előírják az egyszeri fizetést. Előfordul gyakran, hogy a bérlők kárt okoznak az épületben, rongálják annak állományát. Ez szükségessé teszi, hogy erősebben járjanak el a károkozókkal szemben, és szigorúbb szankciókkal érjék el az okozott kár megtérítését. Az új házirendben részletesen és újszerűbben kell foglalkozni a közös helyiségek használatának módjaival.

Nagyon fontos lesz az új házi-

rendnek az a pontja, amely arról intézkedik majd, hogy rádiózással, tévével és magnózással kapcsolatban milyen követelményeket kötelesek a bérlők betartani. A Budapest legutóbb megtartott értekezleten a szakemberek egyöntetűen abban állapodtak meg, hogy nemcsak 22 óra után kell betartani a csendrendeletet, tehát ne bőmbölgessék a rádiót és tévét, vagy a magnót 22 óra után, hanem a nap minden órájában tartásuk be a csendrendeletet, és szabályozást elkövetőnek minősítették azt, aki szomszédait, környezetét hangos rádiózással, tévézéssel és magnózással zavarja. Már többen kérték, hogy az ilyen hangoskodókkal szemben szigorúan járjanak el, és kötelezzék őket nagyobb bírság megfizetésére. Véget kell vetni annak a felfogásnak, hogy azt csinálják a lakásban, amit akarnak.

Az új házirend elkészítése tehát igen körültekintő munkát igényel, hogy a bérházakban valóban otthonosan érezzék magukat a lakók, és az izgága, másokra nem tekintők kellő szigorral a rendre szorítottassanak.

B. M.

Hogyan kell hát kiszámolni?

Ismét az óvodai és az általános iskolai napközi otthoni térítési díjakról

A Napló szeptember 14-i számában cikket közlünk „Tudnivalók az óvodai és általános iskolai napközi otthoni térítési díjakról”. A cikkben többek között a következőket írták: „Az MTI munkatársa arra kéri választ, hogy a Művelődési és Niszterium illetékesétől: mi számítható be a térítési díj alapjául szolgáló jövedelembe? Mint elmondották: a korábbi utasítás módosítását a miniszterium egyelőre nem tervezi. Ebből következően változatlanul érvényes az az álláspont, hogy a térítési díj alapjául szolgáló jövedelem megállapításánál a jutalmat és a nyereségrezésedést nem lehet figyelembe venni.”

A cikkkel kapcsolatban levelet kaptunk Kiss Sándortól, a Debrecen városi Tanács munkaadói osztályvezetőjétől, aki a következőkkel egészítette ki a cikkben foglaltakat:

A munkaadói miniszter 123/1961. MM sz. együttes utasítása a „kereset” fogalmát az alábbiak szerint határozza meg: Kerest alatt a munkaadótól származó mind az a bért, vagy bérjellegű juttatás-fajtákat kell érteni, amelyek a táppénz megállapításánál is alapjául szolgálnak. A bérjellegű juttatást a Szakszervezetek Országos Tanácsának 11/1967. SZOT

számú szabályzata a következőképpen szabályozza: az 1967. december 31-ét követő időre munkabéreként kell számításba venni a bérköltséget, illetve a béralap terhére fizetett juttatásokat, a részesedési alap terhére fizetett prémiumot, évről-évről részesedést és jutalmat, a jutalmazási keret, valamint a pénzügyminiszter által meghatározott egyéb keret terhére fizetett díjakat.

A rendelet, illetve a SZOT-szabályzat értelmében tehát — írja a munkaadói osztályvezető — az óvodai és általános iskolai napközi otthoni térítési díj megállapításához ki kell tartani a „kereseti igazolást” a munkabéreként számításba vehető összes juttatást kell tartalmaznia. Az MTI-cikkel ellentétben tehát a hivalkozott rendelet szerint a térítési díj megállapításánál a jutalmat és a nyereségrezésedést is figyelembe kell venni. Jó lenne azonban, ha az illetékesek egyéves és egyévtőlme rendeletbe, határozatba foglalnák — a munkaadók és a dolgozók érdekében egyaránt —, hogy hogyan is kell pontosan és igazságosan kiszámolni az a jövedelmet, amely alapján az óvodai és általános iskolai térítési díjat megállapítják.

J. J.

Hajdú-bihari sikerek a VVK-n

Az építők Hajdú Táncegyüttesét különösen értékes megítélés érte: meghívták, hogy lépjen fel a vadászati világkiállítás záróünnepségén, amelyen a vendégek mellett a kiállító országok képviselői is jelen voltak.

Az előadásra a főpavilon előtti téren került sor szeptember 30-án. Az együttes sikerét mi sem bizonyítja jobban, hogy az eredetileg egy tánca tervezett fellépésük helyett négy táncot adtak elő.

***

A lovasskólák bajnokságát a vadászati világkiállítás keretében rendezték meg a napokban. A hajdú-bihariak igen szép sikert arattak a bajnokságon. A csapatversenyben indult tizenhét együttes között a Hortobágyi MEDOSZ csapata (Varga László, Nagy Sándor, Sári Mihály) nagy fölényrel győzött. A balmazújvárosi iskola a hetedik, a Debreceni MEDOSZ csapata a nyolcadik helyen végzett.

Befejeződött Debrecenben a zártkertrendezés

Kéthónapos munka után Debrecen egész területén, a külsőségi részekben a zártkertrendezés munkálatai befejeződtek. Nagy Levente, a zártkertrendező bizottság titkára elmondta, hogy Debrecen területén 66 zártkertnek a határát állapították meg, és ezek a határok a rendelet szerint már nem változtathatók meg. Rendezték a tulajdonviszonyokat, és személyi tárgyalásokat folytattak azokkal, akiknek a tulajdonában a rendelet által előírtnál nagyobb földterület van.

A zártkertek sorát három új zártkert kialakításával növelték, és ezzel a pallagi körzetben az apafai részen is alakultak zártkertek a már meglévő szőlő és gyümölcsös területen. Az összesen 66 zártkertben hétezer debreceni lakosnak van kertje, 400 vagy 200 négyzetméteres parcellákban. Érdemes megemlíteni, hogy a zártkertrendezés során minden problémát megoldottak tárgyalások útján. Néhány zártkertenél már a terület körülkerítését is megoldották, és kapuval látták el a tulajdonosok.

Az őszi napfényben sétálnak a kis óvodások a debreceni Tanácsköztársaság útján

Rendőrök irányítják a forgalmat a debreceni Széchenyi–Kossuth–Vörös Hadsereg útja kereszteződésben

Korábban már hírt adtunk arról a programról, melynek keretében korszerűsítették a KRESZ érvénybe léptetett módosítása szerint átprogramozták Debrecenben az elektromos közlekedési jelzőberendezéseket. A VILÁTI szakemberei a napokban már befejezik a Kossuth tér jelzőberendezéseinek átépítését, s megkezdik azok programozását.

Debrecen legforgalmasabb kereszteződésében, a 4-es számú főútvonal és a Vörös Hadsereg útja találkozásánál hétfőn reggel kapcsolják ki a jelzőberendezéseket, s veszi kezdetét itt is a nagyrányú rekonstrukció. A munkálatok ide-

jén — előreláthatólag egy hónapig — rendőrök, karirányítással jelzik a forgalom rendjét. A közlekedést két rendőr, egymással szinkronban irányítja majd. A közlekedésben egyébként változás nem történik, a karjelzések megfelelnek a lámpák diktálta rendnek: a Vörös Hadsereg útján továbbra is csak egyenesen vagy jobbra, a Kossuth és a Széchenyi utcán továbbra is három irányba lehet menni.

A balesetek elkerülése érdekében a rendőrség kéri a járművezetőket és a gyalogosokat, figyeljék a rendőri jelzéseket, s csak azoknak megfelelően közlekedjenek.

Új vegyesiparcikk és ruházati áruházat adtak át Hajdúdorogon

Hajdúdorogon, ahol eddig szét-szort, kisebb és elég korszerűtlen üzletekben vásárolhattak a lakosok, szeptember elsején új vegyesiparcikk és ruházati áruházat adták át. A nyolcszázötven négyzetméternyi eladóterülettel rendelkező emeletes áruházat hárommillió-hatszáz-ezer forintot költséggel építették fel. A Hajdúdorogi Általános Fogasztási és Értékesítő Szövetkezet — az áruház gazdája — a megnyitás napján hétmillió forintot árukeszlettel várta a vásárlóközönséget. Az áruház megnyitását részt vett

Kerekes Antal, a Debreceni járási Pártbizottság első titkára, Szathmári Károly, a járási hivatal vezetője és Stozicski Ferenc, a MESZÖV igazgatóságának elnöke. Az új, korszerű, szépen berendezett áruházban dr. Kocsis Miklós, a Hajdúdorogi nagyközségi Tanács elnöke mondott avatóbeszédet, amellyel átadta a forgalomnak az új létesítményt. A hajdúdorogiaiak közül igen sokan megtekintették már az első napon az áruházat, amely első napi forgalmát száználvanezer forinttal zárta.

NAPI

krónika

1971. október 2., szombat

Petra napja

A Nap két 5.43 óraker — nyugszik 17.23 óraker

A Hold két 16.13 óraker — nyugszik 2.45 óraker

VÁRHATÓ IDŐJÁRÁS szombat estig: Kevés felhő, eső nem lesz. Az időnként még élénk észak, északkeleti szél fokozatosan mérséklődik és keletre fordul. Hajnalban és reggel többféle erős párasodás, ködképződés. Várható legmagasabb nappali hőmérséklet 18–23 fok között. (MTI)

A lottó nyerőszámai:

A Sportfogadási és Lottó Igazgatóság tájékoztatása szerint a községi Jurisics-vár művelődési szponzori megtartott lottósorsoláson a 49. játékéhen a következő számokat húzták ki:

13, 15, 31, 32, 82

A MAGYAR AUTÓKLUB debreceni szervezetének Moszkvics személygépkocsival rendelkező tagjai pénteken reggel nemzetközi Moszkvics-találkozóra indultak el Ungvárra. A megyeiutak Nyíregyháza csatlakoztak a szabócsai autótalajdonosok, s így a találkozón résztvevő magyarok száma elérte a százat. Ungváron pénteken este közönlötték a szovjet autósok a vendégeket, akik a háromnapos program keretében ellátogattak Munkácsra, és megismerkedtek a Vereczkei-szorossal és környékével.

ÉVFORDULÓNAPTÁR

Hetvenöt évvel ezelőtt, 1896. október 2-án született Jacques Ducloux, a francia és a nemzetközi munkásmozgalom jelentős vezetője.

Parasztalárból származott, s az első világháború éveit követően a fronthárcmozgalomban tevékenykedett. 1921-ben — közvetlen megalakulása után — belépett a kommunista pártba. Hamar kitűnt jó szervező képességével, kiváló szónoki készségével, 1926-tól az FKP Központi Bizottságának tagja, 1931-től titkára és a Politikai Iroda tagja volt. Jelentős szerepet vitt a nemzetközi kommunista mozgalomban is, 1935-től 1943-ig a Kommunista Internacionálé végrehajtó bizottságának tagjaként.

A második világháború idején Ducloux a francia ellenállási mozgalom egyik kiemelkedő vezetője volt, s részt vett a német megszállók ellen 1944 augusztusi párizsi felkelés szervezésében is. 1946-tól 1958-ig a kommunista párt parlamenti frakciójának vezetője; 1959-ben szenátorrá választották.

KÖRÖSSZAKÁLI, körösszegapáti és berekböszörményi úttörők közönlötték a berekböszörményi határőrs állomását a fegyveres erők napja alkalmából a napokban. Ezek az ünnepségen adta át a helyőrség helyi parancsnoka a határőrzetben kitűnt négy polgári dolgozónak a Kiváló Határőrt jelvényt, illetve a dícsőre oklevelet — írja tudósítónk, Vmirjánszki József. Az úttörők számára a határőrsök kutya bemutatását és sporevetelkedőt rendeztek.

Új élelmiszer- és húsbolt Vámospercsen

A Hajdú-Bihar megyei Élelmiszer-kiskereskedelmi Vállalat 300 000 forintot költséggel új élelmiszer- és húsboltot létesített Vámospercsen a külsőségi részek, a tanya és a gépjármű állomás dolgozóinak jobb ellátása érdekében. A helyi szervek képviselőinek jelenlétében Titkó István, a vállalat igazgatója adta át ünnepélyesen az új egységet, melynek árukezelete több mint 200 000 forint értékű, és a várható havi forgalom 100 000 forint. Különösen az olcsóbb árú beszerzésére fordítanak nagy gondot a boltban; így például rendszeresen kapható lesz 8, illetve 12 forintos borsos hús, presszókávé pedig két forintért kaphatnak a vásárlók.

AZ OHAT-TELEKHÁZI úttörők az ohati erdőben igen hasznos munkát végeztek a napokban. A pajtások a rajvezetők irányításával a vadak téli etetéséhez szükséges vitamint tartalmazó bogycsokot gyűjtötték össze, így több mint két mázsa csipkebogyót és három mázsnál olajbogyót. A hasznos munkájukat keresték összeget az úttörők országjáró kirándulásra fordítják — írja tudósítónk, Orosz András.

Titkárnői tanfolyam

A Tudományos Ismeretterjesztő Társulat Hajdú-Bihar megyei szervezete a korábbi évek gyakorlatának megfelelően ebben az oktatási évben is megszervezte a titkárnői tanfolyamot. A tanfolyamra titkárnői jelölteképpénnyel elfogadják, mint csoportokat. A részvételi díjat a vállalat is téríteti a hallgatók helyett. Két ága lesz az idén a titkárnői tanfolyam: az egyik — ahová csak középszintű elrettéssel, vagy ezzel egyenértékű iskolai végzettséggel lehet jelentkezni — idegen nyelvi oktatással bővíti ki. A tanfolyam ideje itt kétszázötven óra, heti háromszori foglalkozással; az idegen nyelv vagy német lesz, az igények szerint, és természetesen kezdő fokon. A másik ág, amelynek elvégzése nincs elrettéssel, az idegen nyelv tanfolyam összesen száznyolcvan órát vesz igénybe.

Az első tanítási nap az 1971. október 11-vel kezdődő héten lesz, a tanítás május végéig tart. A tanfolyam sikeres elvégzése esetén a hallgatók látogatási bizonyítványt kapnak.

A HAJDÚ-BIHAR MEGYEI Élelmiszer-kiskereskedelmi Vállalat szakszervezeti bizottsága rendezésében október 10. és 20. között kerül sor a vállalatnál a XI. KPVD SZ kulturális napok rendezvényesorozatára. A programban munkavédelmi vetélkedő, irodalmi előadás, népdalverseny, klubdelutáni táncversenyvel egybekötve, sportprogramok és sok más érdekes rendezvény szerepel.

TIZ FORINTOS bélyegblokkot bocsát ki a posta a Szojuz—11 — Szojuz-űrhajón ez év június 30-án hős halált halt három szovjet űrhajós emlékére október 1-én. A bélyegblokk ezüst színű, fekete szalagon keretben a három űrhajós: V. Volkov, G. Dobrovolszkij és V. Pacajev arcképét ábrázolja.

Az oldalt összeállította: Juhász Judit

1971. OKTÓBER

ÁLLANDÓ

KOSSUTH RADIO: 4.30-5.30 Reggeli Krónika II. 7.15 Körze Hírek, 10.00 Hírek, 12.00 D. 18.00 A Világ gazdasági hírei, Hírek, 22.00 Hírek, 24.00 Hírek

PETŐFI RADIO: 6.30-8.05 Hírek, 13.45 Időjárás- és v. 14.30 Hírek, 15.30 Hírek, 15.30 Jó éjszakát, gyerekek! 20.05

TELEVÍZIÓ • TELEV

8.05 Iskola-tv. Számításm. meret. (Ált. isk. 2. oszt.) 9. tétika. (középsz. III. oszt.) meret. 14.55 Fizika. 17.43 H. gorilla. I. rész. 18.40 Radar. Színmű három felvonásban.

8.05 Iskola-tv. Történelem 8. oszt.) 9.30 A tizenegy v. dor. VII. rész. 13.10 Törté. (középsz. I. oszt.) „Körh. kézi labda-mérkőzés. A sz. ket az őtzerből? Párv. vá. mese. 19.30 Tv-híradó. 20.05. Lehetőség és valóság. I. r.

OKTO

9.00 Iskola-tv. Környezet. mértan. (Ált. isk. 6. oszt.) 9.30. esztétika. (középsz. IV. os. mértan. 15.50 Kémia. 17.38. film. 18.05 Északi-sark 19. rész. 18.55 Esti mese. 19.05. zeti ünnep. 19.30 Tv-híradó. Kék fény... 21.40 A budas. titése felvételről. 22.10 Tv-h.

OKT

8.25 Iskola-tv. Angol nyelv. isk. 6. oszt.) 9.55 Magyar ir. isk. 8. oszt.) 11.55 Német ny. 14.55 Magyar irodalom. 15.30. kószlabda-mérkőzés. 18.30. 19.30 Tv-híradó. 20.00 A dan. György műsora. 21.45 Nagy. adó. 2. kiadás.

OKTO

8.05 Iskola-tv. Filmeszté. Feltételeken szabadláb. J. Jogi esetek. I. rész. 13.53. 14.55 Franciaország—Magyar. köztitése Párisból. 16.50. I. rész. 18.00 A néző vélemény. köztitése Pesterzsebről. 20.00. v. 19.30. Tv-híradó. 20.00. Margitszigeti Szabadúri. Sz. ban. 22.10 Tv-híradó. 2. kiad. film.

OKTO

8.00 Iskola-tv. Felsőfokú r. laddóknak. 9.05. Francia ny. rész. 10.00 Ferencváros—B. közés. 11.05 Hétfőműködés. az Úttörőzenekarok Ország. Országos Találkozójának sz. rü pedagógia műhelyéből. Róplabda Európa-bajnokság. anyám sok szép szava... 17.30 Delta. 18.05 Magilla. mese. 19.00 A „HET”. 20.00. Telesport: Lengyelország— zés köztitése, felvételről. hírek.

Jelenet a „Hans Beimler”-ből. (A tv október 9-i, sz.)

VT
TV

RÁDIÓ

MŰSOR

1971. OKTÓBER 4-TŐL 1971. OKTÓBER 10-IG

ÁLLANDÓ MŰSORSZÁMOK:

KOSSUTH RÁDIÓ: 4.30 Hírek, 4.33 Hajnaltól reggelig, 5.00 Hírek, 5.30 Reggeli Krónika I. 5.44 Félórás, 6.00 Hírek, 6.30 Hírek, 7.00 Reggeli Krónika II. 7.15 Közveti időjárás-jelentés, 7.30 Új könyvek, 8.00 Hírek, 10.00 Hírek, 12.00 Déli Krónika, 15.00 Hírek, időjárás-jelentés, 16.00 A világgazdaság hírei, 17.00 Hírek, 19.00 Esti Krónika I. Kb. 21.00 Hírek, 22.00 Hírek, 24.00 Hírek.

PETŐFI RÁDIÓ: 6.30-8.05 azonos a Kossuth Rádió műsorával, 13.00 Hírek, 13.45 Időjárás- és vízállásjelentés, 14.00 Kettőtől hatig (közben 14.30 Hírek, 15.30 Hírek, 17.30 Hírek), 18.00 Hírek, Kb. 19.50 30 éjszakai, gyerekek! 20.00 Esti Krónika II. 23.00 Hírek, 24.00 Hírek.

TELEVÍZIÓ • TELEVÍZIÓ • TELEVÍZIÓ • TELEVÍZIÓ

OKTÓBER 5., KEDD

8.05 Iskola-tv. Számítástechnika (ált. isk. 5. oszt.) 9.00 Környezetismeret (ált. isk. 2. oszt.) 9.55 Fizika (ált. isk. 6. oszt.) 11.55 Filmesztétika (középsz. I. oszt.) 13.10 Számítástechnika (ált. isk. 6. oszt.) 13.30 Környezetismeret, 14.55 Fizika, 17.43 Hírek, 17.50 Hírek, 17.50 Hírek, 17.50 Hírek, 19.15 Esti mese, 19.30 Tv-híradó, 20.00 A színmű három felvonásában, 22.20 Tv-híradó, 2. kiadás.

OKTÓBER 6., SZERDA

8.05 Iskola-tv. Történelem (ált. isk. 8. oszt.) 9.05 Földrajz (ált. isk. 8. oszt.) 9.30 A tízenegy vértanú, Tv-film, 10.55 Delta, 11.20 Rózsa Sándor, VII. rész, 13.10 Történelem, 14.05 Földrajz, 14.30 Filmesztétika (középsz. I. oszt.) „Körhinta”, 16.28 Debreceeni Dózsa-Vasas bajnoki kézilabda-mérkőzés, A szünetben: Kisfilm, 17.45 Hírek, 17.50 Melyiket az ötezerből? Pályaválasztási műsor, 18.25 Zenei Figyelő, 19.15 Esti mese, 19.30 Tv-híradó, 20.00 A tetovált férfi, Csehszlovák film, 21.30 Lehetőség és valóság, I. rész: Eszterek, 22.15 Tv-híradó, 2. kiadás.

OKTÓBER 7., CSÜTÖRTÖK

9.00 Iskola-tv. Környezetismeret (ált. isk. 3. oszt.) 9.55 Számítástechnika (ált. isk. 6. oszt.) 11.05 Kémia (ált. isk. 8. oszt.) 11.55 Filmesztétika (középsz. IV. oszt.) 14.00 Környezetismeret, 14.55 Számítástechnika, 15.50 Kémia, 17.39 Hírek, 17.45 Rádió: Munkavédelmi riport-film, 18.05 Esti mese, 19.05 A Német Demokratikus Köztársaság nemzeti ünnepén, 19.30 Tv-híradó, 20.00 Ön példán, hogy folytatná? 20.40 Kék fény... 21.40 A budapesti zenei hetek hangversenyének közvetítése felvételről, 22.10 Tv-híradó, 2. kiadás.

OKTÓBER 8., PÉNTEK

8.25 Iskola-tv. Angol nyelv (középsz. I-II. oszt.) 9.05 Földrajz (ált. isk. 8. oszt.) 9.55 Magyar irodalom (ált. isk. 3. oszt.) 11.05 Fizika (ált. isk. 8. oszt.) 11.55 Német nyelv (középsz. II-III. oszt.) 14.05 Földrajz, 14.55 Magyar irodalom, 15.50 Fizika, 16.58 Magyarország-Románia női kosárlabda-mérkőzés, 18.30 Hírek, 18.35 Kompozíció '71, 19.15 Esti mese, 19.30 Tv-híradó, 20.00 A danada, Tv-film, 21.25 Pege Aladár és Sándor György műsora, 21.45 Nagy hegyek országában, II. rész, 22.25 Tv-híradó, 2. kiadás.

OKTÓBER 9., SZOMBAT

8.05 Iskola-tv. Filmesztétika (középsz. IV. oszt.) 9.30 Radar, 10.00 Feltételeken szabadlábban, NDK-film, 11.15 Hétfői birodalom, 11.35 Jogi esetek, I. rész, 13.53 Bonanza, Amerikai kalandfilm: A lovaglás, 14.55 Franciaország-Magyarország Európa-bajnoki labdarúgó-mérkőzés közvetítése Párizsból, 16.50 Hans Beimler bajtárs, NDK tv-filmsorozat, I. rész, 18.00 A néző véleménye... 18.15 Nyitás a jövő héten, Helyszíni közvetítés Pesterzsebről, 18.45 Hírek, 18.50 Indiai útinapló, 19.15 Cica-víz, 19.30 Tv-híradó, 20.00 Köztünk maradjon! 20.05 Közvetítés a Margitszigeti Szabadtéri Színpadról: János vitéz, Daljáték 3 felvonásban, 22.10 Tv-híradó, 2. kiadás, 22.20 Értekezés egy akadémián, NSZK-film.

OKTÓBER 10., VASÁRNAP

8.00 Iskola-tv. Felsőfokú matematika, 8.40 Orosz nyelvtanfolyam haladóknak, 9.05 Francia nyelvtanfolyam haladóknak, 9.30 Flipper, 3. rész, 10.00 Ferencváros-Bakony Vegyész női bajnoki kézilabda-mérkőzés, 11.05 Hétfői birodalom, 11.20 Fényrehab, II. rész: Részlet az Úttörőzenekarok Országos Fesztiváljának esti és Éneklő Rajok Országos Találkozójának szentesi díszhangversenyéről, 14.38 A korszerű pedagógia műhelyéből, 15.15 Emberek és emberké, (ism.) 16.05 Röpplabda Európa-bajnokság Olaszországban, Riportműsor, 16.40 „Edes anyam sok szép szava...” Népdalműsor, 17.05 Műsorainkat ajánljuk! 17.30 Delta, 18.05 Magilla gorilla, 2. rész, 18.30 Sportfrók, 18.40 Esti mese, 19.00 A „HÉT”, 20.00 Hírek, 20.05 Rózsa Sándor, VIII. rész, 21.05 Telesport: Lengyelország-NSZK Európa-bajnoki labdarúgó-mérkőzés közvetítése, felvételről, 21.45 Kicsoda? Kicsoda? 22.35 Hírek, sport-hírek.

Jelenet a „Hans Beimler bajtárs” című NDK tv-filmsorozat I. részéből. (A tv október 9-i, szombati műsora)

HÉTFŐ

KOSSUTH RÁDIÓ (Október 4.)

8.15 Verbunkosok, nóták
9.05 Eötvös József élete és művészete, I. rész (ism.)
9.26 Rádióbörze
9.30 Mendelssohn: Hegedűverseny
10.05 Szimfonikus zene
11.00 Iskolarádió
11.35 Operaötösök
12.30 Táncczenei kották
13.15 Lakatos Sándor népi zenekara játszik
13.45 Válaszolunk hallgatóinknak!
14.00 Edes anyanyelvünk (ism.)
14.05 A csengő (részletek)
14.39 A könyv komédiája
15.10 Harsan a kürtész
15.45 Edward Power Biggs orgonál
16.05 Tamásy Zdenko dalaiból
16.17 Van új a Nap alatt
16.32 Haydn: Esz-dúr szimfónia
17.20 Fajkos diákok (részletek)
17.49 Budapesti művészeti hetek
18.00 Sajtókonferencia a Könyvüpari Minisztériumban
19.40 A Rádió Kabarészínháza
20.53 A Magyar Rádió és Televízió népi zenekara játszik
21.30 Peter Schreier Mozart-áriákat énekel
22.20 Világhírű előadóművészek felvételéből
22.55 Gondolatok filmekről
23.10 Ritmusunk — tánczene
0.10 Francia kórusmuzika

PETŐFI RÁDIÓ

8.05 Szimfonikus zene
9.00 Ezeregy délelőtt
10.00 A zene hullámhosszán
11.40 Orvosok és betegek az ókorban
12.00 Zongoramuzika
12.45 Pedagógus szemmel Svédországban
13.03 A bagdadi borbély (részletek)
14.00 Kettőtől hatig...
18.10 Új könyvek (ism.)
18.13 Közívánatra!
19.35 A Cseh Filharmonikusok hangversenye
Kb. 21.25 Az NDK kultúrájának hete
22.25 Népdalok, néptáncok
23.15 A hét zeneműve (ism.)
23.45 Szabó László rézfűvös szextettje játszik

CSÜTÖRTÖK

KOSSUTH RÁDIÓ (Október 7.)

8.18 Bobe Gáspár Ernő népi zenekara játszik
8.39 Idő és történelem (ism.)
9.04 Bánk bán, Opera
11.27 Schubert: VI. szimfónia
12.30 Melódiakották
13.40 A Válaszolunk hallgatóinknak
14.00 A Magyar Rádió és Televízió szimfonikus zenekarának Liszt-felvételéből
14.40 Indulók
14.53 Új kor nyitánya — kantáta
15.10 Hűdühözörménytől Brüsszelig
16.05 Kúrthi Eva és Varga András népdalok énekel
16.40 Ejjél mise (ism.)
17.15 Mozart kamarazenejéből
17.48 Elfogadjuk-e a választ?
18.13 A zene nem ismer határokat...
19.25 Kritikusok fóruma
19.35 Népdalcsokor
20.11 A műsort szerkesztette: Bárány Tamás
21.03 Mendelssohn: e-moll hegedűverseny
21.30 A mosoly országa (részletek)
22.20 Mi újság az Operában?
23.20 Sárosi Katalin, Vico Torriani és a Conniff együttes műsorából
0.10 Ravel: Ludányó meséi

PETŐFI RÁDIÓ

8.05 Zenekari muzika
8.45 Külpolitikai figyelő (ism.)
9.00 Könyvzene Fáy András szerzeményéből
9.30 Kórusok és népi zenekarok műsorából
11.50 Magánvélemény közügyekben
12.00 Könyvzenei Híradó (ism.)
12.33 Marian Anderson énekel
12.45 Győri stúdiók jelentkezik
13.03 Operák Puskin művei nyomán
14.00 Ifjúsági randevű kettőtől hatig...
18.10 Anday Piroska és Pataky Kálmán énekel
18.40 Merre tart Angyalöld?
19.00 Kovács Andor gitározik
19.20 Az NDK kultúrájának hete
Kb. 20.45 Új könyvek (ism.)
Kb. 20.48 Nóták
21.25 Iskolai kísérletek audiovizuális eszközökkel
21.40 Alekszandr Nyevszkij — kantáta
22.20 A politikai irodalom új könyveiből
22.30 Esti hangulatban — könnyűzene

Jelenet a „Bonanza” című amerikai kalandfilmből. (A tv október 9-i, szombati műsora.)

KEDD

KOSSUTH RÁDIÓ (Október 5.)

8.19 Hallgassuk együtt! (ism.)
8.49 Harsan a kürtész! (ism.)
9.24 Leszedik a szőlőt, Népdaljáték
10.05 Az NDK kultúrájának hete
10.35 Zenekari muzika
12.30 Melódiakották
13.40 Új Georgikon
14.00 Verdi: Don Carlos (jelenet)
14.14 Az NDK kultúrájának hete (ism.)
14.49 Eneklő Ifjúság
15.10 Rádióiskola (ism.)
16.05 Az áhitat zsoltárai — dalciklus
16.15 A Színház utca jelene — jövője
16.35 Vörös Sári nótákat énekel
17.20 Holnap közvetítjük...
17.45 Szerződések — hét nyelven
18.10 Pro Musica, Záróünnepély
18.30 A Szabó család
19.25 Könyvzenei Híradó
19.55 Két Beethoven-nyitány
20.15 Népdal- és nótáest
21.03 Kiliátó
22.20 A hallgatók véleménye
22.30 Bobby Vee énekel
22.45 Az NDK kultúrájának hete
23.00 Verbunkosok, népdalok
23.40 Klaus Lenz együttese játszik
0.10 Dietrich Fischer-Dieskau énekel

PETŐFI RÁDIÓ

8.05 Az NDK kultúrájának hete
8.25 Tjardovics operettjeiből
8.45 Külpolitikai figyelő (ism.)
9.00 Zenekari muzika
10.00 A zene hullámhosszán
11.45 Miért szép? (ism.)
12.00 A lonjumeau postakocsis (részletek)
12.45 Törvénykönyv
13.03 Monteverdi: Sestina — hat madrigál
13.20 Bécsben, Beethoven nyomában, III.
14.00 Kettőtől hatig
18.10 Idő és történelem
18.35 Hangverseny a stúdióban
19.15 Csárdások
19.24 A határon túl magyar irodalom
20.25 Új könyvek (ism.)
20.28 Muzsikáról fiataloknak (ism.)
20.58 Made in Hungary
21.36 Turandot, Opera

SZERDA

KOSSUTH RÁDIÓ (Október 6.)

8.18 Kedvelt régi melódiák
8.59 Eötvös József élete és művészete, I. rész
9.26 Zenekari muzika
10.05 „Nyitnikék”, Kisliskolások műsora
10.40 Adriana Lecouvreur (részletek)
11.30 A Szabó család (ism.)
12.30 Táncczenei kották
13.15 Jákó Vera és Solti Károly énekel
13.45 Válaszolunk hallgatóinknak!
14.00 Kóruspódium
14.12 Szabó Ferenc: Lirai szvit
14.30 Nőkör nőknél
15.10 Polkák
15.20 Iskolarádió
16.05 Az élő népdal
16.15 Vészkijárat az íróasztalok körül
16.25 Beethoven: E-dúr szonáta
16.43 Halandók, merjete! Emlékezés október 6-ra
17.20 Új operalemezeinkből
17.45 Atlasz, I. rész
18.00 Verbunkos muzika
18.20 A Német Demokratikus Köztársaság nemzeti ünnepén
19.25 George Shearing és zenekara játszik
19.35 A Magyar Rádió és Televízió Szimfonikus zenekarának hangversenye Közben:
Kb. 20.20 Beszéljünk a művelődésről
Kb. 21.25 Népdalok, néptáncok
22.20 Visszhang
22.50 Az NDK kultúrájának hete
23.13 A Magyar Rádió és Televízió esztendőzenekara játszik

PETŐFI RÁDIÓ

8.05 Liszt-dalok, Chopin-zongoraművek
8.55 Tallózás a világsajtóban (ism.)
9.10 Kíváncsiak Klubja (ism.)
10.00 A zene hullámhosszán
11.55 Néhány perc tudomány
12.00 Magyar táncok egy régi mennyegzőn (ism.)
12.18 Giorgio Tozzi énekel
12.40 Háznak tája
13.03 Zenekari muzika
13.40 Orvosok a mikrofon előtt (ism.)
14.00 Kaleidoszkóp
18.10 Kis magyar néprajz
18.15 Dalok Párizsról
19.00 Mozart: F-dúr divertimento
19.32 Az NDK kultúrájának hete
20.25 Új könyvek (ism.)
20.28 Mágus Miska (ism.)
21.32 Belső megvilágításban

SZOMBAT

KOSSUTH RÁDIÓ (Október 9.)

8.18 Lányok, asszonyok
8.40 Szimfonikus zene
10.05 A Rádió Kabarészínháza (ism.)
11.15 A seviliai borbély (részletek)
12.30 Zenei anyanyelvünk
12.30 Jegyzet
14.00 Melódiakották
14.45 Kóruspódium
14.45 Hírei Külpolitikai figyelő
14.15 Új Zenei Újság
14.50 Közvetítés a Franciaország-Magyarország EB labdarúgó-mérkőzéséről
16.55 Kis magyar néprajz
17.05 Csak fiataloknak!
17.50 Látogassa meg Amerikát! (ism.)
18.10 Szigeti József és Anda Géza lemezeiből
19.25 Színes népi muzika
20.00 Torpedó
22.20 Táncoljunk!
0.10 Melódiakották

PETŐFI RÁDIÓ

8.05 Szovjet szerzők operettjeiből
8.45 Külpolitikai figyelő (ism.)
9.00 Népdalok és nóták (ism.)
9.45 Válaszolunk hallgatóinknak
10.00 A zene hullámhosszán
11.49 Szép magyar vers
12.00 A KNDK kultúrájának hete
12.15 Francia szerzők műveiből
13.03 Szombattól hétfőig
13.33 Tóth Ferenc: Mindig vigan
14.00 Napraforgó
15.00 Orvosi tanácsok (ism.)
15.05 Verdi-áriák
15.30 Falvakban, mezőkön
16.05 A hét műsorából
17.45 Egy hír a mikroszkop alatt
18.10 Emlékezés Schönherz Zoltánra (ism.)
18.58 Madarász Katalin és Csapó Károly népdalokat énekel
19.22 Új könyvek (ism.)
19.35 A Magyar Állami Hangversenyzenekar hangversenye
Kb. 21.30 Az NDK kultúrájának hete
Kb. 22.10 Vidéki népi zenekarok muzsikálnak
22.30 A veszprémi Petőfi Színházban
22.45 Kórusmuzika
23.15 Kamarazene

VASÁRNAP

KOSSUTH RÁDIÓ (Október 10.)

8.10 Edes anyanyelvünk
8.15 Rejtjelmes sziget, I. rész
8.55 Szivárvány
10.30 Vasárnapi kották
12.10 Jó ebédhez szól a nótá
12.50 Jegyzet
13.00 Művészelemek
13.50 Tudásaink fóruma
14.10 Házy Erzsébet, László Margit, Ilosfalvy Róbert és Melis György énekel
14.40 Pillantás a nagyvilágba
15.08 Bach-művek
16.08 A nyolcadik stáció
17.05 Faluról falunak muzsikával
17.50 Költők albuma
18.05 Hat részlet a Fantasiestücke című műből
18.28 Az NDK kultúrájának hete
19.15 Szólistaparádé
20.06 Közvetítés a győri Kisfaludy Színházról: Berenice Racine drámája
22.20 Szentkötök: XI. szimfónia „1963”
23.17 Verbunkosok, népdalok
0.10 A Feketeerdő lánya (részletek)

PETŐFI RÁDIÓ

8.00 Mit hallunk?
8.30 Zenei anyanyelvünk (ism.)
8.40 Százados szencziók

9.10 A Magyar Rádió és Televízió Gyermekkorúsa énekel
9.25 A „Nyitnikék” postája
9.55 Olasz művészek operahangversenye
10.48 Minden perc csoda, Hangjáték
11.28 Nagy mesterek — világhírű előadóművészek Közben:
12.06 Mesélő öregek
12.26 A Nagy mesterek — világhírű előadóművészek című műsor folytatása
12.51 Mi lesz Bú Bandival? Mesejáték
14.00 Táskarádió
15.00 Mit üzen a Rádió? (ism.)
15.35 Kerekcs Tóth Erzsébet és Tekerés Sándor népdalokat énekel
16.05 Az NDK kultúrájának hete
17.15 A homok táncosai
17.45 Brahms-rapszóriák
18.05 Tudomány és politika
18.20 Zenés játékokból
18.47 Mendelssohn: e-moll hegedűverseny
19.15 Mikrofon előtt az irodalmi szerkesztő
19.35 A Tátrai-vonóségyes hangversenye
Kb. 20.50 Mai költők versei
Kb. 20.55 A hangversenyközvetítés folytatása
Kb. 21.50 Színek, hangulatok

Jó szórakozást kíván a

OTTLOK

A fogyás intő jel lehet

Vannak emberek, akik nem azért bántódnak, mert kövérek, hanem azért mert soványak. Vannak, akik öröklé- sen, alkataknál fogva sovány emberek, akik egész életükön át soványak és ma- radnak, bármint esznek vagy tesznek. Ezek — soványságuk ellenére is — rendszerint hosszú életű és egészséges emberek. Legfeljebb néha idegesebb természetűek vagy ritkábban alacsonyabb a vérnyomásuk a kellenél.

Az alkati soványság és a fogyás kö- zött tehát lényegbevágó, mélyreható különbség van. Amíg ugyanis az alkati so- ványság örökletes természetű és azért jön létre, mert az emberi szervezet „testszabályozása” erre állított be, addig a fogyásnak mindig valami- lyen határozott oka van. És ha ez az ok betegség, akkor a fogyás gyakran az első intő jel, amely a beteget orvos- hoz és így a gyógyulás útjára vezetheti.

Mi a normális? Az egészséges felnőtt ember testsúlya általában akkor nevez- hető normálisnak, ha súlya annyi kilo- gramm, ahány centiméterrel testmagas- sága meghaladja az egy métert. Ha va- lakinek a testsúlya éveken vagy évtíz- deken át e körül mozog, akkor ez ren- den levének tekinthető. Nagyon komoly figyelemre méltó jel azonban, ha a testsúly hirtelen vagy fokozatosan csökken, hol- lott előtte éveket vagy évtizedekig ál- landó volt. Sajnos sok ember a fogyást csak arról veszi észre, ahogy az addig feszes ruhái lötyögnek rajta. Ez a rossz- zabbik eset. Az egészségével törődő ember 40 éves kortól lefelé nagyon jól teszi, ha a testsúlyát nem a nadrágszíján vagy a ruha derekán méri, hanem meg- bízható mérlegen ellenőrzi. Ha a mér- leg egy-két kilogrammos testsúlycsök- kenésről árulkodna, érdemes kétheten- ként ellenőrizni, hogy az fokozatosan folytatódik-e. Ha igen, a fogyás okának tisztázására feltétlenül orvoshoz kell fordulni.

Mi okozhatja a fogyást? Magától ér- tetődő, hogy aki kényszerűségből vagy önként vállalt fogyókúra következté- ben ad le néhány kilogrammot fokoza- tosan a testsúlyából erre nincs szükség. Az is könnyen megeshetik, hogy ha tar- tosan a megszokottnál erőteljesebb fizik- ai munkát végez valaki és közben

elégtelenül vagy ha normálisan táplál- kozik is, az izommunkától néhány kilo- gramm testsúlya „elég”.

De táplálkozhatunk normálisan, vé- gezhetjük a megszokott munkát, mégis fogyhatunk, ha a szervezetünkben vala- mi baj van. E bajok egy részét magunk is felismerhetjük. Akadhatnak azonban olyanok is, amelyeket csak alapos orvosi vizsgálat deríthet ki.

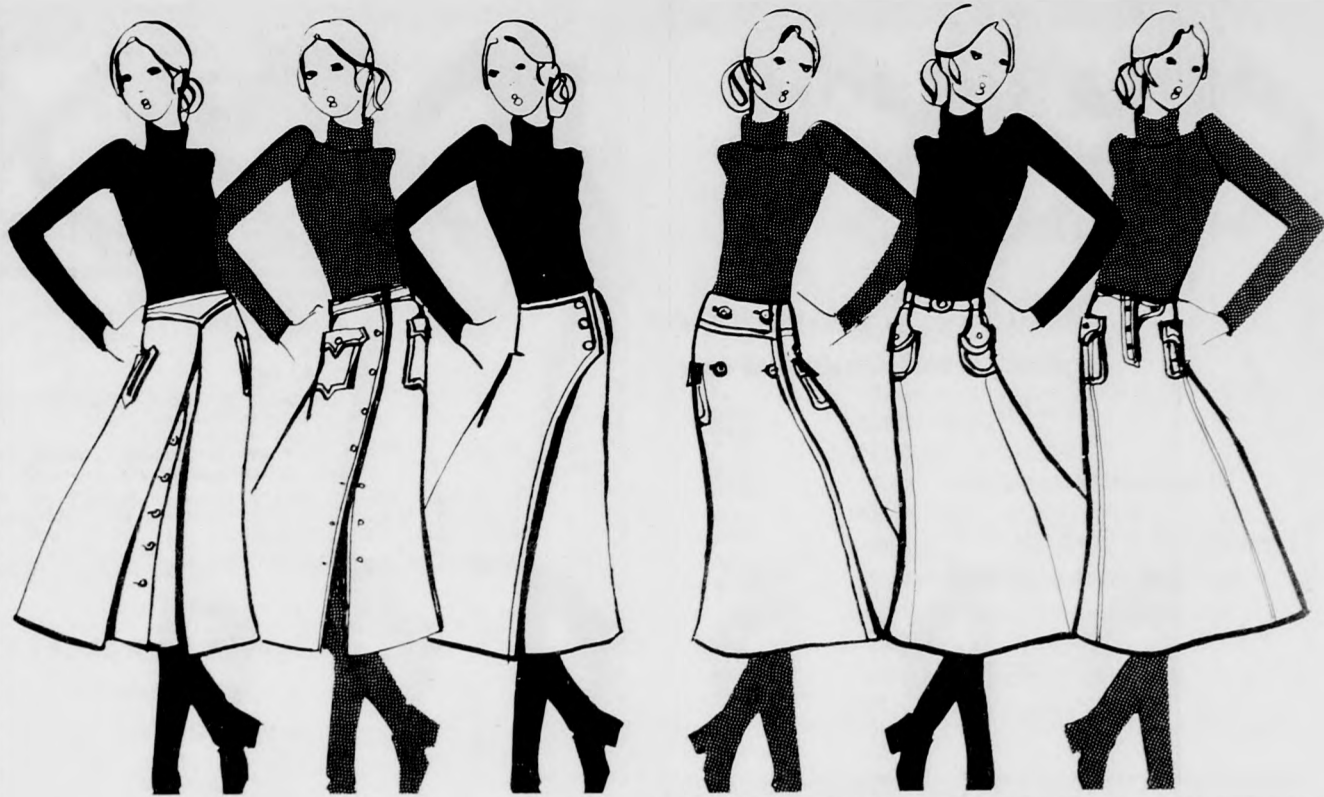
A leggyakoribb fogyáshoz vezető be- tegség a pajzsmirigy-túlműködés esetén a fogyás oka a felgyorsult anyagcsere, ami miatt szervezetünk égési folyamatai erőteljesebbek, ami végső fokon testszű- vesztéssel jár.

Fogyással járhatnak a gyomor- és bé- rendszer megbetegedései, pl. a nyombél vagy gyomorfekély vagy a vastagbélhu- rut is. A fogyás oka ilyenkor a megrom- lott étvágy vagy a táplálék elégtelen fel- szívódása az emésztőcsatornából, azaz a csökkent táplálékfelvétel. Ha a tünetek alapján sikerül orvosi segítséggel a be- tegségeket gyökeresen meggyógyítani és gyógyítani, nyilvánvalóan megszűnnek a tünetek, a fogyás is és helyreáll a régi testsúly.

Mindezeket túl, nem áruunk el kü- löns titkot, ha hangsúlyozzuk: idősebb korban a gyors fogyások hátterében gyakran áll rosszindulatú daganat, rák. A fogyás gyakran minden más szervi tünet, tehát fájdalom vagy működésza- var előtt az a hasznos intőjel, amely or- voshoz vezetheti az idős embert. A csak fogyás alapján felismert rák, nagyon sok embernek azzal és akkor mentette meg az életét, amikor még végre nem ve- sen és maradéktalanul gyógyítható. Ha azonban az orvosi vizsgálat nem talál olyasmit, ami rákra utal, nagyon ok- talan dolog továbbra is erre gyanakod- ni. Könnyen meg lehet ugyanis, hogy egyszerű foghíány, elégtelen rágás, nyelgyulladás vagy egyéb baj okoz je- lentős fogyást. Régi orvosi megfigyelés az is, hogy az idősebb emberek, főké- pen 60 éven túl, minden különösebb ok nélkül fogynak. Ez az öregkori fogyás — főképpen, ha előzőleg elhízott em- berről volt szó — egyszerű védekezés a szervezetnek. Ha ugyanis az izomzat- nak nem kell 10-20 kg többletsúlyról gondoskodnia, az idősebb ember is könnyebben él és mozog.

Az elmondottak alapján legalább fél- évenként — különösen idős korban — feltétlenül érdemes mérlegre állni. Ha a mérleg jelentős súlycsökkenést mutat, feltétlenül forduljunk orvoshoz. Ez az intő jel gyakran életmentő lehet.

Dr. Szendei Ádám

Őszi szoknyák

Három vitamindús zöldség

Három zöldségféléet ajánlunk olvasó- ink figyelmébe, amelyek fogyasztása egészségünknek igen hasznos lehet:

A karfiol könnyen emészhető, igen kis fehérje tartalma van. Gazdag azon- ban szénhidrátokban, valamint sok ben- ne az A, B, C vitamin. Jó hatással van az idegekre, a gyomor és bézavarokra. Kitűnő étvágyserkentő.

Az uborka fogyasztását ajánlják a ve- sebetegségekben szenvedőknek, de a cu- korbetegeknek is hasznos, mert lekíti a vizelet cukortartalmát. Az uborka gaz- dag ásványi sókban, A és C vitamin- ban.

A sárgarépa különösen egészséges a fogaknak és a fogsúknak. A vörsegy- ségnek jól tesz, mert nagy mennyiség- ben tartalmaz káliumot, foszfort, cuk- rot és a fontos karotint.

1. Szoknya sima szövetből, lesabott derékrésszel, szembehajtással, a hajtás alatt középen gombolással, bevágott, ferde zsebbel.
2. Rátett zsebes, elől gombolt, tűzés díszítéssel, bővülő aljjal szoknya.
3. Három gombbal féloldalasan gombolt szoknya.
4. Kétsorosan gombolt, kétézsebes, beállított derékrésszel szoknya.
5. Elkerekített bukszazsebes, többrészes szoknya.
6. Érdekes elejgombolással, kétézsebes, ugyancsak tűzés díszítéssel szoknya.

Bakó Ilona

RECEPTEK: kacsához

A baromfi a magyar konyha kedvelt eledele, szívesen fogyasztjuk és főzzük. Most különösen — hiszen az üzletekben olcsón lehet vásárolni a baromfitúst, s köztük a kacsaüst. Most néhány re- cseptet ajánlunk, amelyek igen finomak kacsahúsból:

Kacsaleves: a kacsaproléket — fejet, nyakat, szárnyat, lábat, zúját, hátát — hideg vízben feltesszük főni. Forrásgig hevíjük a vizet, majd beledobunk egészben sárgarépát, petrezselyemgyö- keret, karalábét, zeller gumót, egy közepes fej hagymát, egy gerezd fokhagy- márt, egy csomó petrezselyemzöldet, egy zöldséppaprikát, egy paradicsomot és né- hány szem borsot. Ha kuktában főzzük negyven perc elegendő a készítéséhez. fazékban tovább tart. Ha elkészült, tá- lalhatjuk erőlevesként csészében, s ak- kor a leszedett zsírral, a zöldséggel és az apróval rizses kacsát készíthe- tünk. Tálalhatjuk húselevesként: szűrjük tábla, főzzük bele grizgaluskát vagy kockatésztát, a húshoz pedig adjunk torm- mát.

Paprikás rizses kacsá: készíthetjük egy egész kacsából vagy csak a két comb- jából és a melléből vagy az aprókból. Tíz dekányi zsírba pirítsunk világos sár- gára két fej kockára vágott vöröshagy- márt, keverjük bele pirospaprikát, tegy- ük bele a feleárból kacsát. Ezután tegyünk hozzá öt karikára vágott zöld- paprikát és két nagy paradicsomot, só- t, köményt, csipetnyi majoránát, egy es- apott kiskanállal törött borsot és enged- jük fel hat deci vízzel. Amikor a hús megpuhult, szedjük ki, s a leszedett zsírban pároljunk úveségre egy fél kiló- nyi rizst. Ezután a lecsós levet öntsük a rizsre, pároljuk együtt, s tegyük be- le a húst. Cékával, uborkával tálaljuk.

Majoránás kacsasült: egy pecsenye- kacsá hasüregét és külső felületét alapo- san dörzsöljük be majoránával, cso- magoljuk be alufóllába és lehetőleg hagyjuk két napig állni. Ha sietünk, frissen is süthető. A friss kacsát másfél óráig, a fagyosat két óráig süssük, az- tán vágjuk fel az alufóllát, s ha meg- nem lenne eléggé megsülve, fólia nél- külr pirítsuk meg. Körítésként adhatunk hozzá párolt rizst, párolt karfiolt, bur- gonyát és bármilyen kompótot.

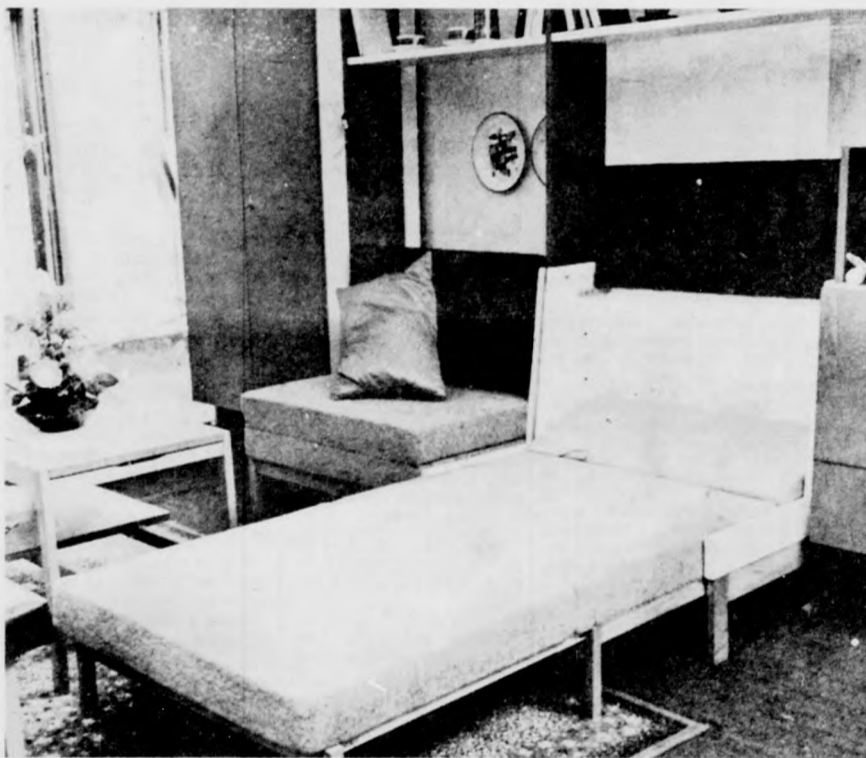
Töltött kacsá: egy egész pecsenye- kacsából készítsük. A kacsá nyakát levá- gjuk, lehúzzuk róla a bőrt és félretez- szük. A kacsát kívül-belül besózzuk, majd majoránával, petrezselyemmel bedörzsöljük, s műanyag tasakban vagy alufóllában lehetőleg két napig pácoljuk. Kioivasztunk öt deka füstölt szalonát, megpirítunk benne egy fej apróra vá- gott vöröshagymát, vékonyra vágott gombát, a kacsá apróra vágott máját zúzáját, egy kis zöldborsót és ezt fedő alatt puhára pároljuk. Ezután megfű- szerezük, hozzáadunk négy áztatott zsemlet, egy tojást, s jól összekeverjük. A töltelékkel megtöltjük a kacsá hasü- regét és a nyakbort. Külön fóllába csoma- goljuk a nyakat és a kacsát, s tepsi- ben megsütjük. Körítésként adhatunk mellé burgonyát, párolt vörösköppasztát vagy párolt rizst.

F. I.

Őszre ajánlják Párizsban

Courreges francia divattervező ajánlja az idei őszre: egyszerűes jacquard mintás kötött nadrágkoszt- útum hosszú ujjú zöld mellénytel és csizmával. Lehet, hogy szép — de hogy nem praktikus — az biztos!

Fekhely a kis méretű lakásokban

A kislakások berendezésének egyik problémája a fekhelyek elhelyezése. No- ha a tervezők sokat fáradoznak a meg- oldáson, és vannak is eredmények, a la- kószobák többségében rendszerint mégis legalább két heverőt vagy egy terjedel- mes dupla karfiót kell beszűfölni. Sokszor a vásárlók is idegenkednek a megszokottól eltérő, extrább kombi- nációktól, mint például a képkönyv látha- tó Varia lakószoba. Az ilyen típusú bu- torok kárpitozott része nappal kis ka- napé, éjszakára viszont kényelmes, két- személyes ággyá varázsolható. Ha a lakásban mindenkinek megvan a maga kényelmes fekhelye, még min- dig gond, ha csak átmenetileg is, de szaporodik a család, például vendég ér- kez a házhoz. Vendégágyként az egyik legalkalmasabb megoldásnak kínálkozik a fotelágy, amely a mindennapi hasz- nálatban kényelmes ülőhelyül szolgál.

GYEREKEKNEK

Alkonyodott. A sötétedő égbolton lassan felragyog- tak a csillagok. A mező föl- lötti felhő mögül dugta fe- jét egy fiatal kis csillag, aki még nem sokat látott a világból. Megpillantotta maga alatt az álomra tővő virágokat és elcsodálkozott: — Milyen szépek a virá- gok! De jó is lehet virágnak lenni. — Ugyan, te csacsi! — korholta Hold anyó, és ma- ga köré terelte kisebb-na- gyobb csillagait, hogy kiok- tassa őket. — Mi az: „vi- rág”? Kicsiny semmiség: bársonyos szírom, apró tar- kaság, könnyű illat. Jön és

megy, észrevétlenül. Meg- születik tavasszal és meg- hal ősszel... — De él és lélegzik, fűrdik a napfényben, ring a szellő szárnyán, illatozik és örül az életnek! — Jaj, de kis oktondi vagy! — haragudott meg végül Hold anyó. — Hiszen valójában te is virág vagy. A csillagok az ági mező vi- rágai. Éjszaka nyílnak, az igaz, és nem ismerik a Nap sugarának fényét és mele- gét, csak a sötétet és a hi- deget. De mit számít az? Az égi mező virágai sosem hal- nak meg...

BALÁZS ÉVA:

A megszökött csillag

a Nap sugarának érintésé- re. „Milyen lehet a Nap?” — merengett szüntelen. „Azt mesélik, óriási arany- korong és fénylő meleget áraszt.”

Egy este, amikor a többiek mind Hold anyó köré te-

lepdedek, hogy meghallgas- sák, a kis csillag elosont. Sietve kerülte meg a sötét elő és lélegző virágok közé,

De a fiatal kis csillag nem nyugodott bele sorsá- ba. Vágyott le a földre, az elő és lélegző virágok közé,

lepedtek, hogy meghallgas- sák, a kis csillag elosont. Sietve kerülte meg a sötét felhőket, az ismerős égi

azok egy pillanatra megáll- tak és mondták: — Hulló csillag... Ki tudja, hová esik...?

Ódaesett a mező közepé- re, zsenge fűszálak ölebe, még csak meg sem ütötte magát. A lenti virágok se- gítő kezet nyújtottak neki, egy felhő megöntözte, és a fiatal csillag gyökeret eresztett.

Másnap a mezőt járó lá- nyok, akik a munkába mentek, észrevették: — Nézd csak! — muta- tott rá az egyik. — Az em- ber azt hinné, csillag!

És nem tévedett. Csillag- virág. Élt és lélegzett, fűrdött a napfényben, ringott a szellő szárnyán, illatozott és örült az életnek. Oly lágy és melengető volt a Nap érintése, hasonló gyö- nyörűségét sosem érzett még! Nem gondolt az őzret, amikor majd meg kell hal- nia. Élt, nem sajnálta az eget.

Oly szép a napsugár az élet! S hiába is inti csillag- jait Hold anyó, újabb és újabb csillagok hagyják el az eget. Nézd csak fel te is este az égre! Talán te is meglátsz egy titokban eloso- nni hulló csillagot, s most már tudni fogod, hová siet...

HAJDÚ-

A MAGYA

VETI

több m

50 000 ho

Szeptember utolsó hé- tyében 10—15 millimé- hullott. Ez csak kis ré- igénynek, amire a több- ság után a mezőgazdas- sége volna. A száraz le- talaj-előkészítésnek, szá- is kedvezett különöské- gyorsabb és könnyebb- és a terményszállítás.

A megyei mezőgazdas- hoz érkezett jelentések- nácsi irányítás alatt le- 50 000 holdról takarított- ber elejéig a kukoricá- százezer hold munkáj- A töréssel csaknem a- ladt a szárvgás is. A- nak 60 százalékát, a t- pedig 30 százalékát ta- eddig.

Október az őszi vetés- raz, kökeményre szikk- gasabb költséggel és las- előkészíteni, mint a- kedvező időjárású eszt- dig a magasabb búza- dígfástartalan talaj-elők- igen fontos tényezője. A- szesítés szerint mintegy- dat — az ősszes beve- területnek 80 százaléka- ték elő, és csaknem 10- végeztek őszi mélyszár-

Október elsőjével gy- úteme. Több mint 50 00- rült földbe a vetőmag, hold a búza, a többi- rozs.

